

Prognoze 2020.
Ce ne așteaptă la început
de deceniu?

Modelele vin din afără,
dar problemele sunt
de ordin intern

Peste 16% dintre moldoveni
trăiesc cu 5,50 USD pe zi

2

3

4

În 2019, veniturile bugetului de stat le-au depășit pe cele din anul precedent cu 3,7 miliarde lei

În anul 2019, veniturile acumulate la bugetul de stat le-au depășit pe cele din 2018 cu 3,762 miliarde lei. În aceste condiții, toate obligațiunile bugetare au fost achitate până la sfârșit de an, iar soldurile în conturile bugetului public național au fost suficiente pentru a finanța toate plățile, chiar începând cu primele ore ale anului 2020. Informațiile au fost prezentate de premierul Ion Chicu, transmite MOLDPRES.

Potrivit oficialului, veniturile au crescut în anul trecut din contul majorării cu 760 mil. de lei a acumulărilor Serviciului Fiscal de Stat, cu 1,486 miliarde lei a acumulărilor Vămii și cu 1,372 miliarde lei a altor venituri.

În ceea ce privește veniturile proprii ale bugetului asigurărilor de asistență socială, acestea s-au majorat cu 764 mil. lei, iar față de cifra planificată inițial – cu aproape 1 miliard de lei. Creșterea a fost înregistrată în poftida diminuării cu peste 17% a cotei cumulativa a contribuților de asigurări sociale pentru sectorul privat în primele trei trimestre ale anului 2019 față de 2018. Și veniturile proprii ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală au sporit, majorarea fiind de 673 mil. de lei.

Totodată, încasările la bugetele locale au depășit cifra planificată cu 205 mil. lei, iar față de 2018 au crescut cu 51 mil. lei. Acest lucru s-a produs deși cota maximă a impozi-

tului pe venitul persoanelor fizice s-a diminuat de la 18% la 12%, iar scutirea personală individuală s-a majorat de la 11 940 lei la 24 000 lei pe an.

În aceste condiții, în total, bugetul public național a sporit la capitolul venituri, în anul trecut față de cel precedent, cu peste 5,25 miliarde lei. Potrivit premierului, din această sumă, creșterea datorată colectărilor de impozite și taxe este de circa

4 miliarde lei, iar aportul asistenței financiare externe constituie circa 1,3 miliarde lei.

Şeful Guvernului s-a referit și la deficitul bugetar, planificat a fi în anul 2019 de circa 6 miliarde de lei. Prim-ministrul a punctat că la final de an acest indicator constituia 2,94 miliarde lei, iar ca pondere în PIB acesta este în jur de 1,4%, în timp ce limita admisibilă în zona EURO este de 3%.

“Absolut toate obligațiunile bugetare au fost finanțate până la sfârșit de an, nu există arierate. Soldurile în conturile BPN la sfârșit de an au fost suficiente pentru a finanța, chiar începând cu primele ore ale anului 2020, toate plățile. Inclusiv salarii, pensii, alocații, dar și acel suport de 700 de lei, pentru circa 600 mii de cetățeni”, a scris premierul Ion Chicu pe pagina sa oficială de pe o rețea de socializare.

ÎN ATENȚIA COMPANIILOR – ENTITĂȚI DE INTERES PUBLIC!

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, Instituția Publică Ediția Periodică Capital Market, informează că mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.: 022 221287, 022 229445

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul Capital Market
în toate oficiile “Poșta Moldovei” din țară
sau la distributorii noștri:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
Agenția “Ediții Periodice” (022) 233740

INVITAȚIE DE COLABORARE!

I.P. Ediția Periodică “Capital Market” lansează o propunere de colaborare pentru agenții și companiile de publicitate.

Telefon de contact – 022 22 9445,
email – gt@capital.market.md

Curs valutar
15.01.2020

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.3897
EUR	1	19.3539
UAH	1	0.7238
RON	1	4.0496
RUB	1	0.2832

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com

tel.: 022 22-12-87;

fax: 022 22-05-03

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee
raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156

Comrat: №169

Cahul: №170

Orhei: №150

Hîncești: №161

Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

Moldpresa®

Tu alegi, noi difuzăm!

Prognoze 2020.

Ce ne așteaptă la început de deceniu?

Leul se va deprecia comparativ cu dolarul SUA, inflația va fi mai mare decât în 2019, iar economia națională va continua să crească, deși într-un ritm relativ mai moderat, iar salariul mediu nominal pe economie va crește, potrivit prognozelor economice realizate de Ministerul Economiei și Infrastructurii pentru anii 2020–2022.

În funcție de modul în care va evoluă economia Republicii Moldova, companiilor și populației le va fi mai ușor să-și planifice prioritățile și investițiile pentru anul 2020.

Cursul de schimb mediu anual: 18,47 lei pentru un dolar SUA. La sfârșitul anului 2019 cursul oficial a coborât la 17,2305 lei pentru un dolar, sub nivelul prognosat de 18,00 lei, pe sfârșit de an. Ne putem aștepta și la o valoare mai mică decât media anticipată pentru acest an de 18,47 lei pentru un dolar SUA.

„O depreciere moderată a monedei naționale se progează pentru anii 2020–2022. Astfel, pentru intervalul de progonză, cursul mediu de schimb al leului față de dolarul SUA va fluctua între 18,47 lei până la 19,03 lei”, a precizat Ministerul Finanțelor.

Fluctuațiile de schimb ale monedei naționale sunt considerate de Ministerul Economiei și Infrastructurii printre riscurile principale ce ar putea perturba realizarea scenariilor de progonză elaborate de minister.

Datele oficiale din ultimii trei ani arată însă o stabilitate mai mult decât confortabilă pentru cei care au afaceri sau vor să investească, dar și pentru populație. La sfârșitul anului 2017 cursul de schimb a fost de 17,1 lei, la finele lui 2018 de 17,14 lei, iar în ultimele zile a anului trecut cursul a fost de 17,23 lei pentru un dolar.

Leul se ține tare și rămâne principală sursă de economii în depozite bancare, dar și de creditare de către bănci.

Inflația: 5,0 la sută la sfârșitul anului. Inflația erodează economie, dar și veniturile. Plătim mai mult atunci când cresc prețurile. În anul 2019 am avut parte de o creștere sensibilă, după ce la sfârșitul anului 2018 a fost cea mai mică din ultimii cinci ani, de 0,9 la sută. Factori externi, dar și interni au influențat majorarea până la 7,1 la sută a ratei anuale a inflației, la sfârșit de noiembrie, prognostică, de altfel, de Banca Națională. Nu există încă date oficiale pentru luna decembrie, dar potrivit ultimului Raport asupra inflației al BNM, „rata anuală a inflației va atinge maximul de 8,0 la sută în trimestrul IV 2019, după care se va diminua continuu până la sfârșitul anului 2020 și, ulterior, se va stabiliza în proximitatea ţintei inflației spre sfârșitul orizontului de progonză (nivelul minim de 4,3 la sută în trimestrele I și III 2021)“.

Ritmul anual de creștere a prețurilor produselor alimentare va spori

semnificativ la finele anului 2019, ulterior va descrește până la finele anului 2020, după care, spre finele orizontului de progonză, se va menține relativ constant. Ritmul anual al prețurilor reglementate va înregistra creșteri relativ mici pe întregul orizont de progonză, va crește ușor în anul curent și în prima jumătate a anului viitor, după care va descrește în trimestrul întâi 2021, ulterior, va crește ușor. Prețurile la combustibili vor stagna efectiv, cu excepția situației de la începutul acestui an, anticipată Banca Națională a Moldovei.

Prețul de consum mediu anual se progează să crească cu 5,7 la sută în anul 2020 și la nivel de 5,0 la sută în anii 2021–2022, potrivit Ministerului Economiei și Infrastructurii.

Creștere economică: 3,8 la sută. Produsul Intern Brut este un alt indicator esențial pentru a înțelege modul în care evoluează economia unei țări. Economia R. Moldova va avea o evoluție ascendentă în anii 2020–2022, estimată oficială. În această perioadă se preconizează o creștere reală a PIB de 3,8 la sută anual.

Această creștere este condiționată de o evoluție relativ bună a sectoarelor economiei naționale și se află în proximitatea PIB-ului potențial estimat pentru Republica Moldova, constată Ministerul Economiei și Infrastructurii. Potrivit scenariului, elaborat de acesta, structura Produsului Intern Brut pe categorii de resurse va suporta unele modificări: se va majora ponderea comerțului interior (de la 15,5 la sută până la 15,9 la sută din PIB) și a construcțiilor (de la 7,8 la sută până la 9,4 la sută din PIB). Aceste evoluții reflectă majorarea cererii interne. Cotele industriei și agriculturii rămân relativ stabilă: la nivel de circa 14,5 la sută și, respectiv, 10 la sută din PIB. Creșterea cererii interne se va datora în mare parte creșterii investițiilor, ceea ce se va reflecta în structura PIB pe categorii de utilizări. Astfel, ponderea formării brute de capital fix se va majora de la 24,3 la sută în anul 2018 până la 26 la sută în anul 2022. Totodată, ponderea consumului final al gospodăriilor casnice în PIB va fi stabilă și va oscila în jur de 83-84 la sută. Se vor observa unele îmbunătățiri calitative ale comerțului exterior în structura PIB.

După aprobată de către cabinetul de miniștri a Planului de Acțiuni al Guvernului pentru anii 2020–2023, premierul Ion Chicu a anunțat că

până în 2023, produsul intern brut va crește cu 8,3 la sută. Această creștere se va reflecta și asupra bugetului public național. Astfel, cheltuielile bugetului public național vor crește cu 56,7 la sută, cheltuielile pentru educație cu 63,3 la sută, iar cele pentru sănătate cu 61,5 la sută, în 2023 față de 2019.

Salariul mediu pe economie: 7953 lei. Salariul nominal mediu pe economie a crescut substanțial în ultimii şase ani, de la 4610,9 lei în 2015, la 7953 lei, aprobat de Guvern pentru anul 2020. Potrivit progonzelor Ministerului Economiei și Infrastructurii, salariul nominal mediu lunar este estimat pentru 2021 la nivel de 8619 lei, iar pentru 2022 – respectiv 9328 lei. Prognozele MEI indică o creștere anuală a salariului mediu pe economie de 8,2-8,7 la sută.

Salariul mediu pe economie se va ridica în 2023 la 11200 lei, iar salariul în sectorul public va constitui 12700 lei, cu 58,6 la sută mai mare decât în 2019, potrivit estimărilor Guvernului.

Trebuie să înțelegem că în realitate datele în anul 2020 vor difera mai mult sau mai puțin comparativ cu aceste previziuni. Este un lucru normal, în contextul în care estimările se fac de regulă pe baza unor evoluții a factorilor externi și interni. Un ultim exemplu ar fi escaladarea tensiunilor dintre Irak și SUA, care a dus la scumpirea petrolului și reacții negative la burse. În plus, evoluțiile negative sau pozitive a economiilor țărilor partenere a R. Moldova vor avea un impact asupra comerțului exterior și, ca urmare, a creșterii economice cu implicațiile respective.

Ministerul Economiei și Infrastructurii notează, de exemplu, că realizarea scenariului de progonză a indicatorilor macroeconomici, elaborat de minister, poate fi perturbată de unele riscuri interne și externe, ca, bunăoară, contextul economic global, în special situația social-economică în Uniunea Europeană, Federația Rusă și țările vecine. Acest risc vine din „impactul posibil asupra economiei R. Moldova prin contractarea cererii externe, contribuind astfel la diminuarea exporturilor și remitențelor și, prin urmare, la micșorarea producției industriale, consumului populației și creșterii ratei șomajului“. Alte riscuri vin de la posibile fluctuații ale cursului de schimb al monedei naționale, condițiile climaterice nefavorabile, care sunt dificil de progonzat, pot contribui la diminuarea volumului efectiv al producției agricole, „instabilitatea politică, ce influențează negativ activitatea economică și investițională, intensifică tensiunea socială și provoacă instabilitate macroeconomică“.

Vlad BERCU

Amcham Moldova salută modificările aduse la legea cu privire la organizațiile de creditare nebancară

Camera de Comerț Americană din Moldova (Amcham Moldova) salută modificările aduse la Legea cu privire la organizațiile de creditare nebancară (OCN).

Directorul adjunct AmCham Moldova, Adrian Gheorghită, a relatat pentru corespondentul INFOTAG că, în general, Camera susține propunerile Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), scopul de bază al cărora constă în minimizarea riscurilor de supraîndatorare a consumatorilor-persoane fizice și protejarea beneficiarilor de produse de creditare nebancară.

Vorbind despre inițiativa CNPF care prevede plafonarea costurilor aferente unui credit nebancar sau leasing financiar (dobândă, comisioane, penalități etc.), Gheorghită a menționat că această tendință are loc în mai multe țări din regiune.

“De exemplu, Comisia Uniunii Europene este în proces de revizuire a Directivei privind contractele de credit cu consumatorii. În comunicarea AmCham Moldova cu CNPF, respectiva inițiativă a fost de principiu susținută. Dar, totodată, în discuții au fost enunțate o serie de riscuri ce pot afecta oferta de credite către consumatori, dar și iminența eliminării unor instrumente pe care creditorii le utilizează pentru restructurarea datoriei, în contextul protecției intereselor consumatorului”, a spus Adrian Gheorghită.

Potrivit lui, AmCham Moldova a recomandat o abordare mai exhaustivă în vederea plasării respectivelor norme în cadrul Legii privind contractele de credit pentru consumatori, pentru a proteja atât debitorii clienți ai organizațiilor de creditare nebancară, cât și debitorii clienți ai băncilor.

Referindu-se la inițiativa de a obliga organizațiile de creditare nebancară să raporteze la birourile istoriilor de credit, directorul adjunct al AmCham Moldova a subliniat că “această propunere a fost salutată atât de organizațiile de creditare nebancară, cât și de sectorul bancar”.

“Amendamentul va permite creditorilor instituționali să evaluateze mai calitativ bonitatea beneficiarului finanțării, fapt ce va diminua riscul de supraîndatorare a populației, precum și va duce la sporirea calității portofoliilor de credite”, a menționat Adrian Gheorghită.

Vorbind despre interdicția de a atrage resurse financiare de la persoane fizice, expertul a spus că “posibilitatea legală în vigoare de contractare a unor împrumuturi de la persoane fizice le asigură o șansă la dezvoltare, respectiv indirect încurajându-se concurența pe piață, facilitându-se accesul la finanțare”.

Potrivit lui, “eliminarea acestui instrument va duce cel puțin la diminuarea ritmurilor de dezvoltare a respectivei categorii de OCN”.

Întrebăt ce alte măsuri trebuie întreprinse pentru impulsarea sectorului de creditare nebancară, Adrian Gheorghită a subliniat că “statul trebuie să identifice deficiențele legale din acest sector”.

“Conform Raportului Băncii Mondiale “Doing Business 2020”, Republica Moldova se clasează pe locul 48 la capitolul “Contractarea împrumuturilor”. Deși este un scor destul de bun, sub aspect regional, vecinii noștri sunt mult mai competitive (România – 25; Ucraina – 37). Aici, revine rolul statutului de a identifica deficiențele legale pentru a impulsiona creditorii de a oferi finanțări”, a conchis Gheorghită.

INFOTAG precizează: AmCham Moldova este o asociație nonguvernamentală, nonprofit a businessului privat din Moldova. În calitate de membru al rețelei de 125 Camere de Comerț Americane din întreaga lume, AmCham Moldova are drept misiune promovarea investițiilor americane, străine și locale în RM, colaborarea cu Guvernul și liderii comunității de afaceri pentru dezvoltarea și promovarea unui climat de afaceri mai favorabil în Moldova. Actualmente, AmCham numără 133 membri.

AIPA a reluat procesul de plată a subvențiilor către producătorii agricoli pentru anul trecut

Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) a reluat procesul de plată a subvențiilor către fermierii care anul trecut au depus cereri, încă au rămas fără acoperire financiară din cauza epuizării mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural pentru anul 2019.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la datele AIPA, din cele 7,5 mii de cereri depuse anul trecut în sumă record de 1 miliard de lei (\$57 mil.), doar 3,4 mii de cereri au fost aprobate și au primit finanțare de 600 mil. lei. Restul sumei, potrivit legii, va fi achitat din mijloacele prevăzute pentru acest an.

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2020, mărimea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural constituie 1 miliard de lei, fiind cu 50 mil. lei mai mult decât în anul trecut. Totodată, 5% din resursele Fondului sunt rezervate pentru subvenționarea în avans a fermierilor începători și pentru finanțarea îmbunătățirea calității vieții în mediul rural.

În Parlament a fost discutată posibilitatea creșterii Fondului, deoarece, din cauza datoriilor către fermieri în anul trecut, în 2020 vor fi disponibile doar aproximativ 200 de milioane de lei.

Modelele vin din afară, dar problemele sunt de ordin intern

Anul 2020 își va pune o parte din acentele sale pe buna guvernanță bugetară în Republica Moldova, obiectiv care se concretizează inclusiv prin implementarea unui șir de proiecte cu suportul financiar oferit de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer e. V. Deși proiectele respective au drept scop însușirea unui nou mod de abordare a problemelor și a soluțiilor, această primă fază de implementare reprezintă mai degrabă un gen de școlarizare a societății și a actorilor implicați. Același proiect ar trebui să ofere într-un final modelul care să ne convingă că lucrurile se pot schimba doar dacă există o implicare colectivă și o dorință colectivă a genera schimbări.

Așa se întâmplă (și nu e caracteristic doar pentru R. Moldova) că inițiativele vin din afară. În linii mari, ușa prin care se intră nu prea contează. Important e ca obiectivele trasate să fie atinse. Inițiativa respectivă va fi implementată până în ianuarie 2022 și urmărește obiectivul sporirii rolului și a implicării societății civile la nivel local în creșterea transparenței, eficienței și eficacității proceselor de elaborare și executare a bugetelor în 25 de localități din R. Moldova.

„În cadrul acestui proiect ne punem să creștem nivelul de informare, conștientizare și motivare a societății civile la nivel local cu privire la procesul bugetar. Aceasta presupune o mai mare implicare a actorilor implicați în analiza bugetelor locale, discutarea priorităților în ceea ce privește cheltuielile publice, monitorizarea executării bugetelor, în special, a achizițiilor publice pentru proiectele de investiții mari. Totodată, ne propunem abilitarea populației și societății civile la nivel local prin cunoștințe, instrumente și un cadru prin care aceștia să se poată implica mai activ în procesele de consultare și să contribuie la o mai bună monitorizare a politicilor publice și bugetelor publice locale”, a menționat Adrian Lupușor, directorul executiv al „Expert-Grup”.

Așadar, pe întregul parcurs al proiectului atenția urmează să fie concentrată pe câteva scopuri, printre care creșterea nivelului de informare, conștientizare și motivare a populației și a societății civile la nivel local cu privire la procesul bugetar; importanța analizării bugetelor locale, discutarea priorităților în ceea ce privește cheltuielile publice, monitorizarea

executării bugetelor, în special, a achizițiilor publice pentru proiectele de investiții mari.

La fel de important este să fie atinsă condiția ca populația și societatea civilă la nivel local, prin cunoștințe și instrumente la îndemână, să se poată implica mai activ în procesele de consultare și să contribuie la o mai bună monitorizare a politicilor publice și bugetelor publice locale.

Ambele aceste obiective trebuie să genereze o participare activă a populației și a societății civile la elaborarea politicilor publice, implicare în procesul bugetar, monitorizare și control.

Recent, Legislativul a operat unele schimbări prin care se face posibilă creșterea bugetelor locale, dar astă nu face decât să crească și obligativitatea controlului asupra acestor mijloace.

Evident, obiectivele despre care vorbim nu pot fi atinse doar pentru că există o asemenea dorință acolo, departe de Chișinău. Este obligatoriu și în acest caz întregul suport al instituțiilor statului prezente pe domeniile vizate.

„La Minister (Ministerul Finanțelor – c.o.) deja am început să ne gândim la transparența bugetară de câțiva ani, dar din diverse motive implementarea acestora la diferite etape este mai dificilă și anevoieasă. Anume din acest motiv suntem foarte bucuroși că avem parteneri în persoana donatorilor și a partenerilor locali, care sunt gata să ducă mai departe acest proces de transparentă bugetară la nivelul autorităților publice locale”, susține Tatiana Ivanichina, Secretar de Stat al Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

Formatul propriu-zis în care urmează să fie realizate scopurile formulate prevede crearea Coalițiilor locale, format preluat din practicile europene și care reprezintă axa centrală a proiectului în ansamblu. La o descifrare mai largă, aflăm că unul dintre pilonii prin care se urmărește atingerea obiectivelor trasate este conștientizarea, însotită de acțiuni practice care prevăd crearea coalițiilor locale (5 parteneri regionali din 5 regiuni de dezvoltare ale țării (Nord, Centru, Sud, UTA Găgăuzia și regiu-

nea transnistreană) urmează să fie selectați pentru a constitui 25 de coaliții locale, cu aproximativ 750 de membri ai comunităților locale implicați.

„Ne dorim ca fiecare coaliție locală să cuprindă aproximativ 30 de membri reprezentând organizațiile neguvernante, activiști locali și reprezentanți ai primăriilor. Estimăm că până la finalizarea proiectului să avem aproximativ 750 persoane care să fie informați, abiliți și implicați activ în procesele bugetare la nivel local. Într-un final sperăm ca peste 400 mii de cetăteni să beneficieze de pe urma unui proces mai participativ de elaborare și executare a bugetelor celor 25 de localități din Republica Moldova. Astăzi, lansăm concursul de selectare a primelor 20 de localități care vor participa și vor beneficia de rezultatele proiectului”, a menționat Julian Groza, director executiv IPRE.

Potrivit unor calcule, beneficiarii finali ai proiectului vor fi aproximativ 500 mii de persoane, cetătenii localităților în care va fi implementat proiectul. Identificarea expresiei reale a acestor beneficii ne obligă să recunoaștem că o Coaliție locală presupune o stare de veghe asupra banului public, o monitorizare care să excludă risipa și să promoveze realizarea unor proiecte cu adevărat necesare comunității.

Au existat suficiente cazuri în care mijloacele bugetare au fost orientate spre proiecte care au adus beneficii unui număr limitat de cetăteni sau chiar unor persoane care au promovat interese de grup. Coaliția locală însă, nu are doar instrumentul de supraveghere, de monitorizare, dar are și soluții care se sprijină pe caracterul prioritar al unor sau altor proiecte.

Deci coalițiile locale nu pot și nici nu trebuie să pretindă la formatul unei entități ale cărei eficiență s-ar măsura în investiții, venituri, volum de producere etc., însă faptul că prin implicarea lor apar sau se păstrează niște locuri de muncă, se conturează sau nu acea infrastructură pe care o tot aşteaptă comunitatea, se certifică corectitudinea autorităților „stăpâne” de mijloace, – toate acestea sunt lucruri de netăgăduit.

Constantin OLTEANU

IFAD propune producătorilor agricoli din Moldova granturi de până la \$200 mii pentru dezvoltarea infrastructurii

Grupurile de agenți economici din mediul rural al Moldovei pot beneficia de finanțare de până la \$200 mii pentru dezvoltarea infrastructurii în cadrul unui concurs de granturi, anunțat de Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii (IFAD) al ONU. Cererile de participare la concurs pot fi depuse până la 27 martie.

Potrivit agenției INFOTAG, condițiile concursului prevăd că finanțarea este acordată pentru crearea sistemelor de irigare (conductă de aprovizionare de apă de la sursă până la câmp, bazin de acumulare a apei), construcția și repararea segmentelor de drum și poduri pentru a asigura accesul în toate condițiile meteorologice la zonele de producție agricolă și la întreprinderile de prelucrare a produselor agroalimentare, precum și reabilitarea iazurilor sau lacurilor de captare a apei pentru irigare.

Proiectele pentru dezvoltarea rețelelor de irigare trebuie să fie cofinanțate la nivel de cel puțin 15% din valoarea investiției pentru beneficiarii care participă pentru prima

dată la concursul de granturi IFAD; cel puțin 30% – pentru solicitantii din grupul de clienți care au beneficiat anterior de investiții în infrastructură, finanțați din proiectul anterior IFAD; cel puțin 50% – pentru a treia participare. Jumătate din cofinanțarea beneficiariilor de granturi și-o pot asuma autoritățile publice locale. În cazul proiectelor de reparație a segmentelor de drum și pod, cofinanțarea trebuie să fie de cel puțin 50% (inclusiv până la 35% din contribuția autorităților locale), iar în cazul proiectelor de reabilitare a iazurilor pentru irigare – de cel puțin 10% (inclusiv până la 5% din contribuția autorităților locale).

Finanțarea este acordată grupurilor formate doar din persoane juridice (întreprinderi mici și mijlocii, gospodării țărănești, grupuri de producători din spațiu rural), care practică activități agricole de cel puțin doi ani și sunt de acord să participe cu cofinanțare la volumul minimului stabilit de program din sursele proprii. Granturile sunt destinate producătorilor mici și mijlocii, de aceea, participanții la grupuri pot fi doar agenți economici care prelucră terenuri proprii sau arădate cu suprafața de până la 100 de hectare.

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

“FinComBank” S.A.

În conformitate cu prevederile din art. 521 al Legii nr. 202 din 06.10.2017 privind activitatea băncilor și în temeiul Hotărârilor Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 15 din 11.01.2019, nr. 187 din 10.07.2019 și nr. 283 din 08.11.2019, precum și a deciziilor Comitetului de Conducere a “FinComBank” S.A. din 05.08.2019 (process-verbal nr. 30) și din 31.12.2019 (process-verbal nr. 66) “FinComBank” S.A. anunță despre începerea lunii a treia de expunere spre vînzare a acțiunilor emisiunii a XX ai Băncii pe piață reglementată ca “acțiunile separate”

CONDIȚIILE DE VÂNZARE A ACȚIUNILOR:

1. Luna a treia a expunerii spre vînzare a acțiunilor emisiunii XX a “FinComBank” S.A. pe piață reglementată ca “acțiuni separate” începe la data de 12 ianuarie 2020 și acționează pînă la data de 11 februarie 2020.
2. Prețul inițial de vînzare – 199,40 MDL per acțiune.
3. Acțiunile expuse spre vînzare pot fi achiziționate în număr nelimitat de un singur sau mai mulți cumpărători, sau de un grup de persoane ce acționează concertat (achizițior potențial). În cazul achiziționării unui număr de acțiuni, care la prețul nominal constituie 1% sau mai mult din capitalul social al Băncii, achizițior potențial, pînă la achiziționarea respectivă, trebuie să obțină aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei, în condițiile stabilite în art. 47 – 49 Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 06.10.2017.

INFORMAȚIA DESPRE “FINCOMBANK” S.A.:

Denumirea completă	“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
Denumirea prescurtată	“FinComBank” SA
Forma juridică de organizare	Societatea pe acțiuni
Adresa juridică	MD-2012, str. Puskin, 26, mun. Chisinau, Republica Moldova
IDNO – codul fiscal	1002600005347
Data înregistrării de stat	16 mai 2001 de către Camera Înregistrării de Stat
Genurile de activitate	activitatea băncilor și societăților de investiții
Capitalul social	131 544 200 MDL divizat în 1 315 442 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu drept de vot La moment 117 653 de acțiuni emise constituie acțiuni de tezaur, ceia ce este egal cu 8,944% din numărul total al acțiunilor emise

CARACTERISTICA VALORILOR MOBILIARE A EMISIUNII XX:

Denumirea completă a emitentului	“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
Tipul valorilor mobiliare	Acțiuni ordinare nominative
Clasa acțiunilor	clasa I
Codul ISIN	MD14BFCM1001
Valoarea nominală a unei acțiuni	100 MDL
Numărul acțiunilor emisiunii a XX expuse initial spre vînzare	475 478
Drapelurile acordate de o acțiune	o acțiune ordinată nominativă emisă de Bancă acordă dreptul la un vot în cadrul adunării generale a acționarilor, dreptul de a primi o cotă-parte din dividende și o parte din bururile Băncii în cazul lichidării acesteia

Informația care permite investitorilor (achizițiori potențiali) să facă o apreciere în cunoștință de cauză asupra activelor și pasivelor, situației financiare, a profitului sau a pierderilor, asupra perspectivelor Băncii, precum și descrierea afacerilor și a situației financiare a Băncii pe parcursul ultimilor 3 ani este dezvoltuită pe pagina web a Băncii www.fincombank.com și pagina web a pieței reglementate.

Informații suplimentare puteți obține la tel: 022 26-98-21; 26-99-40. Comitetul de Conducere al Băncii

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpress: 67770.

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR:

Instituția Publică Ediția Periodică

CAPITAL MARKET

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

REDACTOR-ŞEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziariom@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL BC "Victoriabank", SA, fil. 11, Chișinău, BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate stîrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ☐ reprezintă publicitate. Orice articol publicat în „Capital Market” reflectă punctul de vedere al semnatului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicaț

Peste 16% dintre moldoveni trăiesc cu 5,50 USD pe zi

Oficial, moldovenii trăiesc din ce în ce mai bine, însă doar în statistici, deoarece în buzunar acest lucru nu se vede. Potrivit datelor Băncii Mondiale, 16,3% dintre moldoveni sau aproape jumătate de milion din totalul populației trăiesc cu 5,50 USD/zi.

Numărul populației care trăiesc cu 5,50 USD/zi s-a îmbunătățit după anul 2000 când a început procesul migrației. Astfel, dacă acum 19 ani, 90,3% din totalul populației trăia cu 5,50 USD/zi, atunci zece ani mai târziu – de la 28,9% din populație, iar în anul 2015 indicatorul era de 16,1%. La reducerea numărului populației care trăiesc cu 5 USD pe zi și influență și reducerea propriu-zisă a numărului populației până la 2,7 milioane, de la 3,5 milioane.

Lunar, aceste persoane au un venit lunar în echivalentul a 110 USD. Mai grav este că vorbim despre oameni care muncesc, dar oricum, trăiesc sub limita trafului decent. În trimestrul III, căștigul salarial mediu lunar în sectorul bugetar a constituit 6456,4 lei (+14,8% față de trimestrul III 2018), iar în sectorul real al economiei – 7726,6 lei (+12,9% față de trimestrul III 2018).

Sărăcia este egală și într-o zonă rurală. Cele mai mari venituri sunt obținute în municipiul Chișinău, iar cele mai mici – în zona de dezvoltare Sud, puțin peste 2000 de lei. În zona Centru nivelul mediu al veniturilor a fost de 2200 de lei, iar în zona de Nord – de 2500 lei. Veniturile obținute din salarizare continuă să rămână surse principale de venit pentru cetățeni. Aproximativ 43,7% din veniturile totale la nivel național o reprezintă veniturile obținute din salarizare, iar bunăstarea cetățenilor este dependentă de existența locurilor de muncă și de nivelul salarialului în economie.

O sursă importantă pentru bunăstarea oamenilor sunt și remitențele celor care muncesc în străinătate. Ponderea lor în totalul veniturilor moldovenilor este de 15%. Pe parcursul anului 2019 transferurile din străinătate în favoarea persoanelor fizice din Republica Moldova au fost în continuă scădere. Statistica transferurilor nete și ajustate sezonier, care este publicată de către Banca Națională a Moldovei, arată o contractare aproape în fiecare lună, cu excepția lunilor aprilie și septembrie, în comparație cu aceeași perioadă a anului precedent.

Cumulativ, în zece luni ale 2019, volumul transferurilor nete ajustate sezonier s-a diminuat cu 5% față de anul precedent. Această diminuare este sensibilă pentru gospodăriile din Republica Moldova, deoarece ponderea transferurilor este în jur de 15% din totalul bugetului unei familii medii și tocmai 20% – în zonele rurale. Diminuarea transferurilor a fost compensată însă de creșterea semnificativă, în prima jumătate a anului 2019, a salariilor în termeni reali de aproximativ 10% față de aceeași perioadă a anului precedent. Totodată, impactul net a scăderii transferurilor asupra veniturilor totale ale populației nu este cunoscut din cauza tergiversării publicării statisticii pe venituri de către Biroul Național de Statistică.

76% DIN TOTALUL ANGAJĂȚILOR MUNCESC LA PRIVAT

Datele Biroului Național de Statistică relevă că populația ocupată a R. Moldova constituia 948 mii de persoane în trimestrul trei al anului 2019. Din totalul populației ocupate,

peste 73% muncesc în sectorul privat, iar 27% în sectorul public. Dintre aceștia, 76% sunt salariați, iar 88,5% – au contract pe o perioadă nedeterminată de timp.

Statistică ajustată privind populația ocupată publicată de către Biroul Național de Statistică în 2019 indică asupra creșterii deficitului forței de muncă. Diminuarea populației se manifestă printr-o ofertă mai scăzută pe piața muncii, care în același timp este însotită de o creștere în ultimii ani a cererii din partea companiilor.

Discrepanța dintre cererea și oferta forței de muncă se observă și în statistică locurilor vacante. În ultimii ani, numărul locurilor înregistrate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă s-a majorat de la 6 mii în 2016 la 12-14 mii în anul curent. Printre consecințele majore a deficitului forței de muncă se numără creșterea mai rapidă a salariilor decât productivitatea muncii, ceea ce se întâmplă deja în Republica Moldova, precum și scăderea atracțivității țării pentru investitorii străini.

“Noua lege a salarizării aprobată în 2018 a continuat să fie implementată și în 2019 cu anumite efecte pozitive, însă problema echității și sustenabilității sistemului de remunerare în sistemul bugetar rămâne actuală. Legea permite pentru al doilea an consecutiv, majorarea salariilor pentru toți angajații sectorului bugetar (cu 10% în 2020), lucru care va permite creșterea salarialului mediu lunar brut de la 6524 lei (7953 lei în sectorul real), la 7437,4 lei (9328 lei în sectorul real, prognosat). Această lucră a fost posibil datorită majorării sumei valorii de referință – de la 1500 la 1650 lei, ceea ce a contribuit la majorarea cheltuielilor de personal cu 121,9 mil. lei și aprobaarea alocațiilor suplimentare, la propunerea autorităților, de 85,2 mil. lei.

În același timp, menținerea unui număr mare de valori de referință a sistemului de salarizare unitar în sectorul bugetar nu asigură principiul de echitate și sustenabilitate intenționat inițial. Trebuie să menționăm că majorarea cu 1,03 miliarde MDL a cheltuielilor de personal planificată pentru 2020 constituie una din categoriile de cheltuieli economice cu cel mai înalt grad de creștere, similar cu cel dedicat prestațiilor sociale și subsidiilor. Deși, independent, nu este o măsură electorală, pe fonul adoptării „întărziante” ale unor măsuri din legea salarizării (modificarea numărului de valori de referință și valorii acestora pentru anumite categorii de bugetari), scăderii taxelor și discursului politic actual, există premise ca împreună, aceste majorări și modificările ulterioare să fie utilizate drept instrument politic. Doar disciplina bugetară și respectarea transparenței bugetare

va permite responsabilizarea Guvernului și Parlamentului și, respectiv, va permite utilizarea acestor resurse în mod eficient și echitabil”, potrivit Expert-Grup.

BUNĂSTAREA POPULAȚIEI AMENINȚĂTĂ DE STAGNAREA VENITURILOR

În anii următori, bunăstarea populației poate fi afectată negativ de stagnarea atât a surselor de venituri externe (transferuri de peste hotare), cât și celor interne (salarii). Diminuarea transferurilor de peste hotare în 2019 poate indica asupra atingerii unei limite de creștere a acestei surse de venituri, care este cauzată de epuizarea resurselor umane implicate în procesele de migrație. Un alt factor care poate afecta negativ în următorul an transferurile de peste hotare este incetinirea economiilor unde lucrează emigranții din Republica Moldova. Totodată, ritmurile-record de majorare a salariilor din 2018 și 2019 se pot tempera din cauza constrângerilor bugetare și celor de creștere mai lentă a productivității muncii. Totodată, acest risc pentru salarii este valabil mai curând pe termen mediu, deoarece în anul 2020 pot fi utilizate surse adiționale bugetare pentru a stimula creșterea salariilor.

Potrivit Expert-Grup, veniturile disponibile ale populației se află pe un trend ascendent în termeni reali. În ultimul deceniu, deși cu perioade de stagnare și descreștere, veniturile populației au crescut în termeni nominali de circa 3 ori, reprezentând o creștere de circa 30% în termeni reali. Această creștere s-a reflectat și în percepția populației asupra nivelului său de viață. Ponderea celor ce consideră că au nivel de viață „Rău sau foarte rău” a căzut la minimale istorice de 10% din totalul gospodăriilor. Majoritatea de 75% consideră că au un nivel de viață „Satisfăcător”. În opinia acestor tendințe pozitive, nivelul de venituri și consum pe cap de locuitor în Republica Moldova rămâne la doar 40% din media pe regiunea Europei Centrale și de Est, fără a arăta semne de convergență rapidă.

Cresterea în continuare a veniturilor sau accelerarea convergenței cu țările din Europa Centrală și de Est este constrânsă de structura de venituri în Republica Moldova. Tot mai multe gospodării în Republica Moldova își obțin veniturile sale principale din activități ce nu sunt legate direct de performanța economiei naționale și productivitatea muncii. Astăzi, peste 60% din gospodării obțin veniturile sale fie din pensii, fie din remiteri de peste hotare. Astfel, din cauza constrângerilor demografice și de migrație ne ciocnim cu provocări semnificative pentru creșterea durabilă și rapidă a veniturilor unei părți largi a populației.

Victor URSU

UE și BERD vor oferi mai multă susținere întreprinderilor mici și mijlocii din țările Parteneriatului Estic

Uniunea Europeană și BERD intenționează să sporească sprijinul pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM) din țările Parteneriatului Estic, inclusiv Moldova, cu ajutorul unor noi finanțări.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la site-ul Vecinătății Estice, BERD va acorda în acest scop împrumuturi de peste 250 mil. euro instituțiilor financiare locale pentru a crește competitivitatea afacerilor. Aceste credite vor ajuta IMM-urile să beneficieze de oportunități create prin Acordul de liber schimb aprobat și cuprinzător (DCFTA).

La rândul său, UE va acorda granturi de 67,6 mil. euro pentru a sprijini aceste investiții prin asistență tehnică, care va spori gradul de informare despre tehnologiile ecologice cu un potențial ridicat de piață și va încuraja sub-debitorii să le implementeze prin acordarea unor stimulente pentru investiții. De asemenea, UE sprijină finanțarea în monedă locală.

Potrivit directorului general al Comisiei Europene pentru Politica Europeană de Vecinătate și Negocieri pentru Extindere, Christian Danielsson, UE este mândră să sprijine IMM-urile prin Parteneriatul Estic, apropiind regiunea de Uniunea Europeană prin oportunități comerciale, oferind acces la finanțare în moneda locală și atingând progrese pe agenda verde cu țările partenere".

Linia de credit EU4Business-BERD este deja disponibilă în Moldova, Georgia și Ucraina, care au semnat DCFTA. Cu ajutorul acesteia, de finanțare au beneficiat deja peste 250 de întreprinderi.

Ministerul Economiei: ordinul ce prevede majorarea tarifelor la transportul de pasageri nu va fi anulat

Ordinul ce prevede majorarea tarifelor la transportul de pasageri nu va fi anulat. O declarație în acest sens a făcut ministrul Economiei și Infrastructurii, Anatol Usatii, săptămâna trecută, în cadrul unui briefing de presă.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la surse din cadrul ministerului, el a menționat că ordinul în cauză „nu vine doar să majoreze tariful pentru călători, ci prevede și un sir de măsuri pentru rezolvarea problemelor stringente din această ramură, precum vârsta unităților de transport, confortul și siguranța pasagerilor, prezența șoferilor calificați și responsabili".

“Din cauza unor speculații politice, nu vom pune în pericol siguranța pasagerilor”, a subliniat el drept răspuns la cerințele opozitiei de a reveni la tarifele anterioare.

Potrivit ministrului, transportatorii trebuie să atragă cei mai profesioniști și responsabili șoferi în industrie, iar “siguranța serviciilor de transport se bazează pe două componente: unitatea de transport sigură din punct de vedere tehnic și profesionalismul și responsabilitatea șoferului”.

Usatii a amintit că transportatorii urmează să întreprindă toate acțiunile necesare pentru încadrarea unităților de transport în categoriile de confort, acestea urmând să înceapă din data de 1 februarie și se vor încheia la data de 1 octombrie. În prezent, activează 18 stații de inspecție tehnică autorizate de Agenția Națională Transport Auto.

Începând cu 1 ianuarie 2020, s-a majorat tariful pentru transportul interurban. În cazul mijloacelor de transport de categoria II, tariful este de 60 de bani per kilometru, iar în cazul unităților de transport de categoria I, tariful este de 70 de bani per kilometru.

După cum a informat anterior INFOTAG, decizia de majorare a tarifelor a fost luată la sfârșitul anului trecut, după mai multe proteste ale transportatorilor. Ministerul Economiei a acceptat acest lucru cu condiția ca transportatorii să renoveze parcul auto și să îmbunătățească calitatea serviciilor prestate. În prezent, jumătate din unitățile de transport care efectuează transportul de călători pe curse regulate sunt mai vechi de 20 de ani, iar 300 de autobuze și microbuze sunt mai vechi de 30 de ani.

“Moldovagaz” a făcut publice prioritățile pentru anul 2020

Sarcina principală a SA “Moldovagaz” pentru anul 2020 este reorganizarea tuturor întreprinderilor afiliate prin crearea unei singure întreprinderi de distribuție, precum și reorganizarea întreprinderilor de transport gaze.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la surse din cadrul companiei, despre aceasta a menționat președintele Consiliului de Activitate al “Moldovagaz”, Vadim Ceban, în cadrul unei ședințe de lucru largă, la care au fost audiate planurile de activitate ale secțiilor și direcțiilor întreprinderilor pentru anul 2020.

Ei au menționat că a doua sarcină priorită este separarea operatorilor sistemelor de transport în conformitate cu Legea cu privire la gazele naturale, care prevede expres necesitatea asigurării independenței operatorilor sistemelor de transport gaze.

De asemenea, datorită creării și funcționării pieței gazelor naturale, precum și necesității extinderii pieței de desfacere, SA “Moldovagaz” va identifica proiecte noi de dezvoltare a activităților nereglementate. Un proiect aparte va viza dezvoltarea stațiilor de alimentare a autovehiculelor cu gazele naturale comprimate (SAAGC) pe întregul teritoriu al RM, inclusiv prin asigurarea unor parteneriate cu autoritățile administrației publice locale.

Ceban a solicitat optimizarea maximă a bugetelor pentru 2020, a planurilor de investiții, utilizarea rezervelor interne pe toate dimensiunile de activitate pentru consolidarea eforturilor în vederea realizării planurilor propuse și eficiențizării activității tuturor întreprinderilor.

Statistica tranzacțiilor înregisterate în afara pieței reglementate sau MTF pentru data de 16.12.2019 - 20.12.2019

Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregisterate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor , lei	Ponderea VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA IMTEHCOM	MD14IMTE1006	10	4	91	4550,00	4,55
2	SA BETON ARMAT	MD14BETA1007	25	1	27	675,00	0,00
3	SA SERVMEC	MD14SEME1001	10	3	33511	251000,00	13,03
4	SA DAAC-VICTORIA	MD14DAVI1007	1	1	3220	64400,00	0,17
5	SA MOLDOVA-TUR	MD14MTUR1005	10	1	204	2040,00	0,015
6	SA DAAC-VICTORIA	MD14DAVI1007	1	1	2708	54160,00	0,139
7	SA GRĂDINA MARE	MD14GRAD1005	1	1	14327	14327,00	50,00
8	SA KAZAYAK-VIN	MD14ZANY1001	1	1	2472274	222504,66	10,42
9	SA Piscicultorul	MD14CICU1007	10	1	300	3000,00	0,38
10	SA BUNĂSTARE	MD14STAR1003	10	1	217	2170,00	1,15
11	SA CODRU-NORD	MD14CNOR1001	10	1	1423	14230,00	0,812
12	SA AGAT	MD14AGAT1006	10	1	100	1153,00	0
13	SA BTA-31	MD14BTAC1009	10	2	475	4750,00	0,19
14	SA B.P.S.P.	MD14BPSP1008	47	1	16	1120,00	0,13
15	SA INTRA GROUP	MD14INGR1005	1	9	3696	3696,00	0,01
16	SA INTRA GROUP	MD14INGR1005	1	10	6496	6496,00	0,03
17	SA Tirex-Petrol	MD14TIRP1008	6	1	250	1500,00	0,00

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregisterate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor , lei	Ponderea VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA PAT NR.7	MD14PATA1005	35	1	124	4340,00	0,00
2	SA SPECTRUL	MD14PECT1009	14	2	5001	70014,00	0,06
3	SA Fertilitate-Bas	MD14AFRI1009	10	1	37790	377900,00	0,21
4	SA IM EFES VITANTA MOLDOVA BREWERY	MD14VEST1003	25	3	42	1050,00	0,00
5	SA KAZAYAK-VIN	MD14ZANY1001	1	3	9205	9205,00	0,04
6	SA BUNĂSTARE	MD14STAR1003	10	1	217	2170,00	1,15
7	SA MOLDOVA-TUR	MD14MTUR1005	10	1	157	1570,00	0,01
8	SA VOLAN-AUTOTRANS	MD14VOLA1009	10	1	220	2200,00	0,06
9	SA KENTFORD CAPITAL CORPORATION	MD14KENT1001	1000	1	1158	1158000,00	3,00
10	SA VIITORUL TĂU	MD14TORU1003	1	2	1088	1088,00	0,00
11	SA IM EFES VITANTA MOLDOVA BREWERY	MD14VEST1003	25	1	1	25,00	0,00

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sănătoși, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregisterate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor , lei	Ponderea VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA Tirex-Petrol	MD14TIRP1008	6	1	1077	6462,00	0,00
2	SA ELMERON	MD14ELMR1003	1	1	132850	132850,00	0,66
3	SA NISTRU-OLĂNEȘTI	MD14NISO1004	10	11	2050	20500,00	2,99
4	SA GRĂDINA MARE	MD14GRAD1005	1	1	14328	14328,00	50,00
5	SA PAMELA	MD14PAML1009	10	1	4	40,00	0,02
6	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	200	2	2	400,00	0,00

Tipul tranzacției: Distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului bunurilor în formă de valori mobiliare:

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregisterate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor , lei	Ponderea VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	Fertilitate-Bas	MD14AFRI1009	10	1	37790	377900,00	0,21

Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare conform prevederilor art. II alin. (3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregisterate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor , lei	Ponderea VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA AVION	MD14AVON1007	1	1	1675	1675,00	2,89
2	SA Doina Prutului	MD14PRUD1000	50	1	12	393,60	0,09

Evidența obligațiilor fiscale aferente impozitelor și taxelor locale va fi asigurată în mod electronic

De la 1 martie 2020, evidența obligațiilor fiscale aferente impozitelor și taxelor locale va fi asigurată în mod electronic. Hotărârea respectivă a fost aprobată vineri, 3 ianuarie, de către Guvern, transmite MOLDPRES.

Ministrul Finanțelor, Serghei Pușcuța a declarat la ședința executivului că noile modificări vor permite simplificarea și automatizarea întregului proces și vor asigura verificarea plenitudinii calculării obligațiilor fiscale, vizualizarea restanței înregistrate în cazul obiectivelor neevaluate, aplicarea scutirilor, a reducerii în mărime de 15% la achitarea impozitului de bunurile imobiliare și a majorării de întârziere.

Totodată, utilizarea sistemului informațional automatizat „Stingerea obligațiilor fiscale prin intermediul Serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale” va îmbunătăți modul de evidență a contribuabililor și a sumelor impozitelor și ale taxelor calculate și încasate.

Mai exact, în urma modificărilor aprobată, în mod electronic vor fi generate încasările aferent sumelor impozitelor și taxelor. În același mod vor fi generate și procesate avizele de plată la impozitul pe bunurile imobiliare și impozitul funciar. Totodată, majorarea de întârziere va fi calculată în mod automatizat.

AIPA a reluat procesul de plată a cererilor recepționate în anul 2019

Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) a reluat din luna curentă procesul de achitare a cererilor de solicitare a sprijinului financiar din anul 2019, rămase fără acoperire din cauza epuizării mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (FNDAMR).

Subvenționarea a fost reluată odată cu intrarea în vigoare a Legii bugetului de stat pentru 2020, transmite MOLDPRES.

În 2019, conform datelor preliminare, AIPA a recepționat un număr record de 7505 dosare de solicitare a sprijinului financiar, pentru 4476 de producători agricoli unici, în valoare totală de peste un miliard de lei.

Astfel, statul, prin intermediul FNDAMR, s-a angajat să sprijine producătorii agricoli care au decis să investească în construcția de sere, înființarea plantațiilor multianuale, procurarea tehnicii agricole, în dezvoltarea sectorului zootehnic, agricultura ecologică, promovarea pro-

duselor, dezvoltarea pensiunilor agroturistice rurale, crearea sau extinderea unităților meșteșugărești etc.

Pentru anul 2020, conform Legii bugetului de stat, Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural constituie un miliard de lei.

FINCOMBANK a scos la vânzare acțiunile nou-emise la un preț mai mic cu 15%

Luni, pe piață reglementată a Moldovei, acțiunile FinComBank din cadrul celei de-a XX-a emisiuni au fost scoase la prețul de 199,40 lei fiecare, ceea ce este cu 15% mai puțin decât anterior.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la surse din cadrul administrației băncii, oferta este valabilă până la 11 februarie. Acțiunile pot fi cumpărate de un singur cumpărător sau de un grup de persoane (potențial achizitor). La cumpărarea unei cantități de acțiuni care constituie, după valoarea nominală, 1% și mai mult din capitalul social al băncii, potențialul cumpărător trebuie să obțină permisiunea prealabilă a Băncii Naționale.

Acțiunile sunt scoase la vânzare pentru a treia lună consecutiv. Inițial, acestea au fost scoase la prețul de 260,66 lei per acțiune, apoi la prețul de 234,44 lei. Însă până în prezent, doar o mică parte din cele 475 478 acțiuni ale băncii (36,15%) au fost vândute la prețul de 260,66 lei.

Capitalul social al FinComBank depășește 131,5 mil. lei. Acesta este împărțit în 1,3 mil. acțiuni simple cu valoare nominală de 100 de lei. Totodată, 117,6 mii acțiuni emise reprezintă acțiuni de rezervă (8,944% din total).

După cum a informat anterior INFOTAG, la începutul anului 2019, Comitetul executiv al BNM a blocat pachetul de acțiuni (36,15%) al unui grup de acționari FinComBank, stabilind că aceștia au achiziționat și posedă o deținere calificată (cotă substanțială) în capitalul social al băncii fără permisiunea prealabilă scrisă a BNM. Comitetul a constatat că acționarii au acționat concentrat și, astfel, au fost încalcate prevederile Legii privind activitatea băncilor. Acționarii urmău să înstrăineze în termen de șase luni acțiunile deținute în capitalul social al băncii, însă acest lucru nu s-a întâmplat, astfel că acțiunile au fost anulate, au fost emise acțiuni noi, care au fost scoase la vânzare.

INFOTAG precizează: Conform datelor revistei "Profit", la finele trimestrului trei al anului 2019, profitul FinComBank a constituit 58,3 mil. lei, activele – 3,4 mld. lei, capitalul – 577 mil. lei. Rentabilitatea activelor (ROA) este de 2,30%, iar rentabilitatea capitalului propriu (ROE) este de 14,08%. Banca are 88 de sucursale.

Consiliul SA «Dacia-LV»

a aprobat hotărârea privind convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acestora, pe 31 ianuarie 2020 în sala festivă a SA „JLC” situată în mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 90. Înregistrarea acționarilor de la 13:00 până la 13:55. Începutul adunării 14:00.

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

- Încetarea înainte de termen a mandatului membrilor Consiliului societății în exercițiu.
- Alegerea unei noi componente al Consiliului societății și stabilirea cuantumului remunerării.
- Autentificarea semnăturilor Președintelui și secretarului în procesul verbal al adunării generale.

Lista acționarilor este întocmită la situația de 14 ianuarie 2020. Toate materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor vor fi expuse cu 10 zile înainte de ținerea ei, de la 11:00 până la 13:00 pe adresa mun. Chișinău, str. Gr. Vieru, 22/1, of. 60.

Acționarii se vor prezenta cu actele ce vor confirma identitatea lor, iar reprezentanții cu procura întocmită în conformitate cu legislația în vigoare și actul de identitate.

Cu respect, Consiliul Societății

„MACARA” S.A.

COMUNICAT privind rezultatele Adunării Generale ordinare Anuale a Acționarilor „MACARA” S.A. din 07 decembrie 2019

Adunarea Generală Ordinară anuală a Acționarilor „MACARA” S.A. din 07 decembrie 2019, a fost ținută pe adresa or. Nisporeni, str. Industrială.

ÎN CADRUL ADUNĂRII GENERALE ORDINARE ANUALE A ACȚIONARILOR AU FOST PRIMITE URMĂTOARELE HOTĂRÂRI:

- Aprobarea bilanțului contabil și a raportului financiar al S.A. „MACARA” pentru anul 2018;
- Aprobarea Dării de seamă anuală a organelui executiv a S.A. „MACARA” pentru activitatea în anul 2018 și direcțiile principale ale activității Societății în anul 2019;
- Aprobarea Dării de seamă a Consiliului S.A. „MACARA”;
- Modificarea și aprobarea prevederilor Statutului S.A. „MACARA”;
- Alegerea Organului executiv (Directorul general) al S.A. „MACARA”;
- Neaprobaarea organizației de audit

Organul executiv „MACARA” S.A.

Уважаемый акционер “DAAC Hermes” S.A.!

По решению Совета Общества от 09.01.2020 г., объявлена выплата промежуточных дивидендов из части чистой прибыли полученной в 2019 г.

В СЛЕДУЮЩЕМ ПОРЯДКЕ:

- Сумма промежуточных дивидендов – 20 (двадцать) лей на одну акцию.
- Начало выплаты промежуточных дивидендов с 11 января 2020 г.

Список акционеров имеющих право на получение промежуточных дивидендов составлено на 24.12.2019 г.

Акционеры (их представители) могут обратиться в бухгалтерию Общества по адресу: мун. Кишинэу, ул. Каля Орхеулуй, 111/6 (салон SKODA), в рабочее время: 09:00–17:00.

При себе необходимо иметь паспорт или удостоверение личности, доверенность на представителя, заверенную в установленном порядке.

Телефон для справок: 022 205-820, Гырля Иванна.

C.I.E. „Moldexpo” S.A.

Anunț cu privire la desfășurarea concursului de selectare a companiei pentru Pază.

Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo” S.A. anunță desfășurarea concursului de selectare a companiei pentru Pază.

Data limită pentru depunerea ofertelor – 22.01.2020, ora 09:00. Locul de depunere a ofertelor – orașul Chișinău, str. Ghiocelilor nr. 1, C.I.E. „Moldexpo” S.A., Pavilionul Central, etaj. 2, Anticamera.

Participanții la concurs vor fi obligați să depună ofertele conform condițiilor aprobate de către C.I.E. „Moldexpo” S.A., care pot fi solicitate la telefon: +373-22810447, +37369600634 sau e-mail: drom@ moldexpo.md; persoana de contact: Tapu Ion.

Deschiderea ofertelor va avea loc în prezența reprezentanților ofertanților, în data de 22.01.2020, ora 10:00, la sediul C.I.E. „Moldexpo” S.A., pavilionul central, etajul 2, sala de conferințe.

C.I.E. „Moldexpo” S.A.

Anunț cu privire la desfășurarea concursului de selectare a companiei-prestatoare de servicii publicitare: plasarea spoturilor publicitare pe canalele TV, difuzate pe teritoriul Republicii Moldova

Centrul Internațional de Expoziții Moldexpo S.A. anunță despre desfășurarea concursului de selectare a companiei-prestatoare de servicii publicitare: plasarea spoturilor publicitare pe canalele TV: RTR Moldova, NTV Moldova, THT Exclusiv TV, Prime TV, Primul în Moldova, PRO TV, Jurnal TV.

Invităm să participe la Concurs agentijile de publicitate și canale de televiziune.

Ofertele vor fi prezentate până pe data de 24.01.2020, ora 10:00, pe adresa: mun. Chișinău, str. Ghiocelilor 1, CIE Moldexpo SA, pavilionul central, anticamera directorului general.

Deschiderea ofertelor va avea loc în prezența ofertanților, pe 24.01.2020, ora 11:00, la sediul CIE „Moldexpo” SA, pavilionul central, etajul 2, sala de conferințe.

Pentru informații: +373 22 810-419 sau pe site-ul www.moldexpo.md

În atenția acționarilor Combinatului de Panificație din Chișinău “Franzeluța” SA

Se aduce la cunoștința acționarilor că Consiliul Societății a adoptat Decizia cu privire la convocarea pe data de 07 februarie 2020 a Adunării generale extraordinare a acționarilor cu prezența acționarilor în incinta sediului Societății pe str. Sarmizegetusa, 30, et. I în sala festivă, la orele 11-00,

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

- Cu privire la încetarea imputernicirilor membrilor Consiliului Societății, Comisiei de Cenzori și Comitetului de audit.
- Cu privire la stabilirea cuantumului retribuției muncii membrilor Consiliului, Comisiei de Cenzori și a reprezentantului statului.
- Cu privire la alegerea membrilor Consiliului Societății, Comisiei de Cenzori și Comitetului de audit al SA „Franzeluța”
- Aprobarea Regulamentului Consiliului Societății și al Regulamentului organului executiv al societății în redacție nouă

Înregistrarea acționarilor se va efectua la prezentarea buletinului de identitate s-au a actului care atestă imputernicirea, în ziua desfășurării adunării între orele 9:00 – 10:30.

Registrul acționarilor, cu dreptul de participare la adunare se va întocmi conform situației din 15 ianuarie 2020, data de evidență stabilită de Consiliul Societății.

Cu materialele referitoare la Ordinea de zi a Adunării generale a acționarilor se poate de luat cunoștință pe adresa Societății, începând cu 29 ianuarie 2020 între orele 09.00-16.00 în biroul secției juridice.

CAPITAL Market

împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

SOCIETATEA PE ACTIUNI “RZ-TRANSCOM”

In baza deciziei Consiliului Societății anunțăm convocarea adunării acționarilor extraordinara la data de 03.02.2020, ora 10-00 in localul SA “RZ-TRANSCOM”, or. Rezina str. 27 August, 64/2.

ORDINEA DE ZI:

- Încheierea contractului privind primirea creditului bancar de la B.C. „Moldova-Agroinbank” SA pentru capital circulant.
- Discutarea termenilor de folosire a creditului.

Adunarea extraordinară a acționarilor va fi ținută cu prezența acționarilor sau reprezentanților lor, prezentând buletinul de identitate sau procura.

În atenția acționarilor SA „Alliance Investments Group”

Adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. „Alliance Investments Group” convocată pentru data de 27 decembrie 2019, ora 10.00 pe adresa mun. Chișinău, str. A. Pușkin, 26, et. III, nu a avut loc din motivul lipsei cvorului necesar stabilit de legislația în vigoare. Astfel, în temeiul Procesului-verbal nr. 76 din 31 decembrie 2019 a Consiliului Societății S.A. „Alliance Investments Group” se anunță despre convocarea repetată a Adunării generale extraordinare a acționarilor Societății pe Acțiuni „Alliance Investments Group” pentru data de 24 ianuarie 2020, ora 10.00 pe adresa mun. Chișinău, str. A. Pușkin nr. 26, etajul III, ora înregistrării participanților la adunare 09.00 – 09.50. Forma ținerii adunării – cu prezența acționarilor.

ORDINEA DE ZI:

- Cu privire la încheierea tranzacțiilor de proporții;
- Cu privire la autentificarea semnăturilor Președintelui Adunării și a Secretarului Adunării de pe procesul verbal al Adunării generale a acționarilor.

Adunarea Generală extraordinară a acționarilor se desfășoară în prezența acționarilor și/sau a reprezentanților săi.

Conform prevederilor art. 58, alin. (5) al Legii nr. 1134-XIII din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni, lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală anuală ordinară a acționarilor convocată repetat rămâne lista întocmită conform situației la data de 11 decembrie 2019.

Înregistrarea acționarilor se va efectua în ziua adunării între orele 09.00 și 09.50, în baza documentului de identitate, iar a reprezentanților acționarilor în baza documentului de identitate și a procurii eliberate și/sau autentificate în conformitate cu prevederile legii în vigoare.

Familiarizarea cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării generale extraordinare a acționarilor va avea loc începând cu data de 13 ianuarie 2020, în zilele lucrătoare (luni – vineri), între orele 10.00 – 13.00 și 14.00 – 16.00 la adresa mun. Chișinău, str. A. Pușkin nr. 26, etajul III.

Toți acționarii S.A. „Alliance Investments Group” sunt invitați să participe la adunarea Generală extraordinară a acționarilor.

Telefon de contact: 022-22-83-50, 022-22-83-52

Consiliul Societății al S.A. „Alliance Investments Group”

“INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A.

ADUNAREA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ A ACTIONARILOR COMPANIEI din 24.12.2019

A HOTĂRÂT:

- A înceta înainte de termen împunericiile d-lui Lupașcu Boris, în calitate de membru al Consiliului Societății și a desemna un nou membru al Consiliului Societății pentru o perioadă de 4 ani -Tomuleț Călin: IDNP: 0980501070495.
- A alege membrii Comitetului de audit al Companiei „Intact Asigurări Generale” SA în următoarea componentă pe un termen de 3 (trei) ani:
  - Lupașcu Boris, IDNP: 0960110967799, Președintele Comitetului;
  - Colun Ion, IDNP: 2004035038869, membru al Comitetului;
  - Colun Tudor, 2001035000249, membru al Comitetului.
- A aproba Regulamentul Comitetului de audit al Companiei „Intact Asigurări Generale” SA;
- A confirma Societatea de audit „Prim Audit Company” SRL pentru efectuarea auditului obligatoriu ordinar pentru anul 2019 cu un quantum al retribuției stabilit de către Directorul General.

Stimate acționar „Briservice” S.A.!

În data de 31.12.2019 s-a întrunit cvorul prezent la adunarea „Briservice” S.A. de 36,946% în acest context se inițiază convocarea adunării generale repetitive potrivit art. 58, care va avea loc la data de 30.01.2020, ora 09.00 pe adresa: Briceni, str. Frunze 24 A, R. Moldova.

ORDINEA DE ZI:

- Darea de seamă anuală a Consiliului Societății și a organului executiv despre rezultatele activității pe anul 2017, 2018
- Aprobarea dării de seamă financiară pentru anul 2017, 2018 și a raportului comisiei de cenzori
- Direcțiile principale de dezvoltare a Societății pentru anul 2019
- Alegerea Consiliului Societății, Cenzorului, Organului executiv
- Aprobarea rezultatelor de inventariere la Societate
- Analizarea și aprobarea posibilităților de returnare a surselor împrumutate

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală este perfectată la data de 11 decembrie 2019 de către Societatea de Registrul „Registru Ind” S.A.

Înregistrarea acționarilor – între orele 08.30 – 09.00. Începerea adunării la orele 09.00.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale extraordinare repetitive puteți lua cunoștință începând cu data de 15 ianuarie 2020 între orele 10.00-16.00 pe adresa: Briceni, str. Frunze 24 A, R. Moldova.

**Organul executiv al Societății
Pascari Nina**

“Universul – Sud” S.A.

Organul executiv al “Universul-Sud” SA comunică că la data 27.12.2019 a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor Societății, ținută cu prezența acționarilor. Adunarea a fost ținută pe adresa or. Cahul, str. Piata Independentei, 4. La adunare au fost reprezentate 90,54% din numărul total de acțiuni cu drept de vot ale Societății, Adunarea a întrunit cvorul și a fost în drept să adopte decizii.

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ ANUALĂ A ACTIONARILOR SOCIETĂȚII ADOPTAT URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

- Să fie aprobată reorganizarea societății prin transformarea formei organizatorico-juridice din Societatea pe Acțiuni „Universul – Sud” în Societatea cu Răspunderea Limitată „Universul – Sud” și alte documente ce țin de reorganizarea societății.
- Să fie aprobat proiectul de reorganizare.
- Să fie aprobat actul de transmitere a activelor și pasivelor de la Societatea pe Acțiuni „Universul – Sud” la Societatea cu Răspunderea Limitată „Universul – Sud” și alte documente ce țin de reorganizarea societății.
- Să fie aprobată actele de constituire ale Societății cu Răspunderea Limitată „Universul – Sud”, quantumul capitalului social, distribuirea părților sociale și adresa juridică a acesteia.
- Să fie numite organele de conducere ale Societății cu Răspundere Limitată „Universul – Sud”.
- Să fie înștiințați creditorii Societății pe Acțiuni „Universul – Sud” privind reorganizarea societății.
- Să fie desemnate persoanele împunerite din numele societății pentru prezenta și înregistrarea tuturor documentelor necesare aferente reorganizării societății la Comisia Națională a Pieței Financiare, I.P. Agentia Servicii Publice, Societatea de Investiții, Societatea de Registrul, Serviciul Fiscal de Stat, CNAM, CNAS precum și altele instituții de stat.
- Să fie autentificat procesul-verbal al adunării generale extraordinare a acționarilor.

ÎN ATENȚIA ACȚIONARILOR C.A. „ASTERRA GRUP” S.A.

La data de 26 decembrie 2019 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor C.A. „ASTERRA GRUP” S.A., care a fost convocată la inițiativa directorului general. Numărul total de acțiuni plasate cu drept de vot constituie

39.508.888 unități. În perioada de la începutul deschiderii înregistrării și pînă la închiderea ei pentru participare la adunare s-au înregistrat personal acționarii, care dețin în total 38.119.599 acțiuni, sau 96,48% din totalitatea acțiunilor plasate cu drept de vot. În conformitate cu art. 58 al Legii Republicii Moldova nr. 1134-XIII din 02.04.97 „Privind societățile pe acțiuni” adunarea are cvorum, este deliberativă și poate fi ținută conform ordinii de zi.

ADUNAREA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ A ACTIONARILOR A HOTĂRÂT:

- A aproba darea de seamă a organului executiv și raportul financiar pentru anul 2018 Pro-38.119.599 voturi, contra – 0
- A aproba darea de seamă anuală a comisiei de cenzori Pro-38.119.599 voturi, contra – 0
- A aproba raportul companiei de audit „Audit-Concret” S.A. privind rezultatele activității economico-financiară a Societății pentru anul 2018 Pro-38.119.599 voturi, contra – 0
- A aproba modul de repartizare a profitului și acoperirea pierderilor pentru anul 2018 Pro-38.119.599 voturi, contra – 0
- A aproba normativele de repartizare a profitului societății pentru anul 2019 conform procesului-verbal al AGEA din 26.12.2019”. Pro-38.119.599 voturi, contra – 0
- „A aproba stabilirea organizației de audit pentru efectuarea auditului pentru anul 2020 de a fi examinată la următoarea adunare generală a acționarilor care va fi desfășurată în 2020 după finalizarea raportului anual pentru 2019.” Pro-38.119.599 voturi, contra – 0
- „A aproba în calitate de membrii comitetului de audit conform procesului-verbal al AGEA din 26.12.2019” Pro-38.119.599 voturi, contra – 0
- „A aproba modificarea organelor de conducere conform procesului-verbal al AGEA din 26.12.2019” Pro-38.119.599 voturi, contra – 0
- „A autentifica semnăturile președintelui și al secretarului pe procesul-verbal în baza art. 64 (1) al Legii privind societățile pe acțiuni de către comisia de cenzori Pro-38.119.599 voturi, contra – 0

“BANCA DE ECONOMII” S.A.

În proces de lichidare

IDNO-1003600002549/ aduce la cunoștința potențialilor cumpărători despre desfășurarea la Bursa de Valori a Moldovei a licitației „cu strigare” de vânzare ca pachet unic, în perioada de expunere 27.01.2020 – 30.01.2020, a valorilor mobiliare SA „MOLDASIG” (IDNO-1002600053315), cantitate acțiuni – 61 200 unități, preț per acțiune – 125,28 lei, valoarea totală – 7 667 136.00 lei.

Valorile mobiliare se vînd în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și efectuarea tranzacțiilor cu pachetele unice de valori mobiliare pe piață reglementată a Bursei de Valori a Moldovei.

Informații suplimentare, în zilele de lucru orele 10:00–16:00, la sediul „BANCA DE ECONOMII” S.A. în proces de lichidare pe adresa: mun. Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn, 23 (tel.: 067218127) și la SVM „Juventus – DS” S.A. pe adresa: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 65 of. 710 (tel.: 27 00 35).

SA „Mărculești-Combi”

comunică rezultatele adunării generale extraordinare a acționarilor.

Adunarea generală extraordinară a acționarilor SA „Mărculești-Combi” a avut loc la data de 27.12.2019 pe adresa: r-l Florești, or. Mărculești cu cvorul de 86,35% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.

AU FOST EXAMINATE ȘI APROBATE URMĂTOARELE DECIZII:

- Se aprobă contractarea de către Societate a creditului de la B.C. „Victoriabank” S.A. (în continuare Banca) în suma totală de pînă la 30 000 000 (treizeci milioane) MDL, pe un termen de pînă la 12 luni, pentru completarea capitalului circulant (procure cereale, oleaginoase, etc.) și finanțarea cheltuielilor curente (cheltuieli de transport, impozite, salarii, etc.), cu rata dobânzii conform Politicii dobânzilor B.C. „Victoriabank” S.A. și alte condiții, care vor fi stabilite în contractul de credit.
- Se aprobă transmiterea în gaj/ipotecă la BC „Victoriabank” S.A. a bunurilor care aparțin cu drept de proprietate „Mărculești-Combi” S.A., prin extinderea contractelor de gaj/ipotecă existente, la valoarea de gaj/ipotecă stabilită de bancă, întrucătare obligațiunilor conform:
  - contractului de credit în sumă de pînă la 30 000 000 (treizeci milioane) MDL, pe un termen de pînă la 12 luni, pentru completarea capitalului circulant (procure cereale, oleaginoase, etc.) și finanțarea cheltuielilor curente (cheltuieli de transport, impozite, salarii, etc.), ce urmează a fi încheiat între „Ancom-Agro” S.R.L. și Bancă
  - contractului de credit în sumă de pînă la 30 000 000 (treizeci milioane) MDL, pe un termen de pînă la 12 luni, pentru completarea capitalului circulant (procure cereale, oleaginoase, etc.) și finanțarea cheltuielilor curente (cheltuieli de transport, impozite, salarii, etc.), ce urmează a fi încheiat între „Mărculești-Combi” S.A. și Bancă după cum urmează:
    - bun imobil – complex de clădiri de păstrare și prelucrare a produselor cerealiere și a nutrețurilor, situate în r-nul Florești, sat. Lunga (4540000.055.01-37) și dreptul de folosință a terenului aferent construcțiilor, cu suprafață de 12.54 ha, cu nr. cadastral 4540000.055, grevate în favoarea băncii conform contractului de ipotecă (act notarial investit cu formulă executorie) nr. 3484 din 09.07.2015;
    - Complex de clădiri de păstrare a produselor cerealiere, situate în r-nul Florești, or. Mărculești, str. Octombrie, 4 (4503104.179.01-13) și dreptul de folosință a terenului aferent construcțiilor, cu suprafață de 2.4717 ha, cu nr. cadastral 4503104.179, grevate în favoarea băncii conform contractului de ipotecă (act notarial investit cu formulă executorie) nr. 3483 din 09.07.2015;
    - bun mobil – mijloace fixe, situate în r-nul Florești, sat. Lunga, grevate în favoarea băncii conform contractului de gaj (document executoriu) nr. 5766 (D) din 24.03.2017, conform
  - Se aprobă în scopul garantării rambursării creditului solicitat de la B.C. „Victoriabank” S.A., constituirea:
    - gajului prin control asupra mijloacelor bănești aflate și care vor intra în conturile bancare ale „Mărculești-Combi” S.A. deschise la BC „Victoriabank” SA în sumă de pînă la 31,125,000 (treizeci și unu milioane unea sută douăzeci și cinci mii) MDL.
    - gajului asupra universalității bunurilor mobile prezente și viitoare (cereale, răpiță, floarea-soarelui, etc.) la valoarea de gaj stabilită de Bancă.
  - De a împotrni Directorul General, pe dna Leancă Ludmila, cu dreptul de a semăna cu BC „Victoriabank” S.A. acordurile adiționale la contractele de gaj (document executoriu), ipotecă (act notarial investit cu formulă executorie) și alte documente ce țin de transmiterea în gaj/ipotecă a bunurilor societății și îndeplinirea obligațiunilor față de bancă.

„PLAI-FRUCT” SA**ANUNȚ PRIVIND RETRAGERE OBLIGATORIE A ACȚIUNILOR „PLAI-FRUCT” SA**

în conformitate cu art. 30 din Legea nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital (în continuare – Legea nr. 171/2012)

Emitentul ale cărui valori mobiliare fac obiectul cererii de retragere obligatorie

Emitentul: Societatea pe Acțiuni „PLAI-FRUCT” (IDNO 1002601002354) are emise 263 435 acțiuni ordinarne nominative de o singură clasă (ISIN MD14PLAF1008), cu valoarea nominală de 6,00 lei per acțiune.

Capital social: 1 580 610,00 lei.

Sediul: MD-3701, str. Orhei, 2, or. Strășeni, Republica Moldova;

Genurile principale de activitate: prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor, cu excepția cartofilor; prelucrarea și conservarea cartofilor; fabricarea sucurilor de fructe și legume.

Telefon de contact: (+237)27 535.

Valorile mobiliare ce fac obiectul cererii de retragere obligatorie

Procedura de retragere obligatorie vizează un număr de 22 817 acțiuni, reprezentând 8,66% din totalul acțiunilor emise de „PLAI-FRUCT” SA.

Inițiatorul procedurii de retragere obligatorie (în continuare – ofertant), numărul de acțiuni deținute de ofertant și de persoanele care acesta acționează în mod concertat

Ofertantul multiplu în componență: Bumbu Ruslan (or. Strășeni, str. Cartier Locativ 2, nr. 3, ap. 5), Bumbu Dumitru (mun. Chișinău, str. Alba-Iulia 83/2, ap. 33), Bumbu Maria (mun. Chișinău, str. Alba-Iulia 83/2, ap. 33), Bumbu Valentina (mun. Chișinău, str. Hristo Botev, 7/3) și „VIN SELECT” SRL (MD-3701, or. Strășeni, str. Orhei 2)

Telefon de contact: 060135751

Ofertantul a derulat în perioada 27.11.2019 – 11.12.2019 o ofertă de preluare benevolă a acțiunilor. Prospectul ofertei de preluare a fost aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 55/2 din 18.11.2019.

Urmare a ofertei, ofertantul deține 240 618 acțiuni ordinare, reprezentând 91,34% din totalul acțiunilor, inclusiv:

- Bumbu Ruslan – 22 441 unități, cota 8,519%;
- Bumbu Dumitru – 119 623 unități, cota 45,409%;
- Bumbu Maria – 26 211 unități, cota 9,950%;
- Bumbu Valentina – 26 211 unități, cota 9,950%;
- „VIN SELECT” S.R.L. – 46 132 unități, cota 17,512%.

Ofertantul confirmă absența persoanelor care acționează în mod concertat cu ofertantul sau emitentul în ceea ce privește procedura de retragere obligatorie.

În conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 171/2012, deținătorii de acțiuni, cu excepția celor care prezintă în scris declarația privind refuzul de a vinde acțiunile, sunt obligați să vândă la un preț echitabil ofertantului, la cererea acestuia, acțiunile deținute dacă, după derularea unei oferte de preluare, ofertantul deține singur sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat cel puțin 90% din valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei.

Astfel, prin prezentul anunț, ofertantul adresează acționarilor minoritari o cerere de retragere obligatorie a acțiunilor emise de „PLAI-FRUCT” SA.

Prețul care urmează a fi plătit și metoda utilizată la determinarea prețului

Prețul ce urmează a fi achitat acționarilor este de 6,00 lei per acțiune și este egal cu prețul oferit acționarilor în cadrul ofertei de preluare benevolă derulată în perioada 27.11.2019 – 11.12.2019, care la rândul său a fost stabilit în conformitate cu prevederile art. 23, alin. (1), lit. b) din Legea 171/2012.

Locul și modul în care deținătorii de valori mobiliare se vor adresa ofertantului în vederea înstrăinării valorilor mobiliare sau prezentării declarației de refuz

În perioada de retragere, acționari care acceptă cererea de retragere obligatorie prezintă în scris ofertantului cel puțin următoarele informații:

- 1) declarația privind acordul ca ofertantul să achiziționeze toate acțiunile deținute, evidențiate în contul deținătorului;
- 2) datele de identificare și de contact;
- 3) modalitatea aleasă pentru realizarea plății acțiunilor deținute: personal, prin mandat poștal sau prin transfer bancar, cu indicarea rechizitelor bancare necesare.

Acționari care nu doresc să-și înstrăineze acțiunile vor comunica în scris ofertantului, în perioada de retragere, despre refuzul de a vinde acțiunile, cu includerea cel puțin a următoarelor informații:

- 1) declarația privind refuzul de a vinde acțiunile evidențiate în contul său;
- 2) datele de identificare și de contact.

În cazul în care pe parcursul duratei cererii de retragere obligatorie, acționarul nu înaintează ofertantului cererea de refuz sau cererea de înstrăinare a acțiunilor sale, se consideră că acesta a acceptat tacit cererea ofertantului.

Pe durata cererii de retragere obligatorie, în zilele de lucru între orele 10:00-17:00, acționarii vor prezenta pe numele ofertantului acceptul de a înstrăina acțiunile sau, după caz, refuzul de a înstrăina la sediul ofertantului amplasat pe adresa: MD-3701, str. Orhei, 2, or. Strășeni, Republica Moldova.., tel. (+237)27 535 sau la sediul intermediarului „PROAJIOC” SA amplasat pe adresa: MD-2062, bd. Dacia, 53/4, of. 5, mun. Chișinău, Republica Moldova, tel. (022)923429.

Confirmarea existenței mijloacelor de plată necesare pentru achiziționarea acțiunilor care constituie obiectul cererii de retragere obligatorie, modalitățile de achitare a contravalorii acestora

Ofertantul va utiliza fonduri proprii pentru achiziția acțiunilor care constituie obiectul cererii de retragere obligatorie și garantează achitarea acestora prin constituirea unui cont de depozit la vedere în care este depusă suma în lei ce reprezintă contravaloroarea acțiunilor.

Ofertantul va plăti contravaloroarea acțiunilor prin modalitatea aleasă și comunicată de acționar. În cazul când o asemenea comunicare nu este făcută către ofertant, acesta efectuează plata acțiunilor prin mandat poștal cu confirmare de primire la adresa acționarului, așa cum este aceasta menționată în registrul acționarilor Emitentului.

În situația în care sumele plătite acționarilor sunt returnate ofertantului, acesta le depune în contul bancar IBAN MD98V102794000000058MDL, special deschis de către emitent la BC „VICTORIABANK” SA în favoarea acționarilor care nu au încasat contravaloroarea acțiunilor.

Durata cererii de retragere obligatorie (perioada de retragere)

Prezența cererei de retragere obligatorie este valabilă pentru o perioadă de 30 (treizeci) de zile calendaristice și este cuprinsă între 15.01.2020 și 13.02.2020.

Avizarea cererii de retragere obligatorie nu are valoare de garanție și nici nu reprezintă o altă formă de apreciere a CNPF cu privire la tranzacțiile realizate ca urmare a procedurii de retragere. Decizia de avizare atestă doar faptul că cererea de retragere obligatorie corespunde cerințelor stabilite de legislația privind piața de capital.

Bumbu Ruslan
SI „PROAJIOC” SA,

reprezentant ofertantului multiplu intermediar

B.C. „Unibank” S.A.,**în proces de lichidare,**

organizează pe data de 04 februarie 2020, pe adresa: mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 45, vînzarea prin licitație „cu strigare”:

- la ora 10:00 a unei acțiuni ordinare nominative de clasa I cu drept de vot (ISIN MD14-BSVO1001), ceea ce constituie 2,5641% din acțiunile emitentului „Bursa de Valori a Moldovei” S.A. IDNO 1003600004978, cu adresa juridică mun. Chișinău, str.M. Cibotari, 16, prețul de pornire 148 300.00 lei. La licitație pot participa persoane fizice și juridice.

Termenul-limită de depunere a cererilor de participare la licitație este data de 03 februarie 2020, ora 16:00.

Modelul cererii de participare la licitație și documentele necesare pentru prezentare, le puteți găsi pe pagina web a băncii (www.unibank.md).

Pasul licitației constituie 5%. Acontul, ce urmează obligatoriu să fie transferat, constituie 10% din prețul de pornire (pentru instituțiile de stat se acceptă și scrisoarea de garanție de la bănci, în mărimea prețului initial de vânzare a bunului licitat). Plata pentru deservirea participantului licitației: persoanele fizice – 200 lei; persoanele juridice – 300 lei.

Rechizitele bancare

MD55NB000000000035262856, B.C. „Unibank” S.A., în proces de lichidare, cod fiscal 1002600036004, NBMDMD2X.

Informații suplimentare la tel: (022)253-883; (022)253-855; (022)253-801.

BC “ProCredit Bank” S.A.,

înregistrată la 25.10.2007 cu IDNO 1007600059183, având sediul la bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 65, of. 901, Chișinău, MD-2001, Republica Moldova, aduce la cunoștința publicului că la data de 06 Ianuarie 2020 a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a Actionarilor BC “ProCredit Bank” S.A., la care actionarul unic al Băncii – ProCredit Holding AG &Co. KGaA

A DECIS:

- Aprobarea distribuirii capitalului sub formă de dividende anuale pentru anul 2018

Comitetul de Conducere al B.C. “ProCredit Bank” S.A.

Compania de Asigurări**“Moldova-AstrovaZ” SA**

anunță acționarii despre convocarea Adunării Generale a Actionarilor în conformitate cu Decizia Organului Executiv al Societății din 09 decembrie 2019, care se va ține la data de 28 Ianuarie 2020 cu prezența acționarilor. Adunarea se va petrece pe adresa: mun. Chișinău, str. A. Șciusev 42.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la aprobarea entității de audit și a membrilor echipei de audit în corespunzere cu prevederile Regulamentului cu privire la auditul asigurătorilor (reasigurătorilor), aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 19/3 din 13.05.2019.

Înregistrarea acționarilor 09.00-09.45.

Începutul Adunării 10.00.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost perfectată conform situației din 09.12.2019.

Înregistrarea acționarilor pentru participarea la Adunarea generală se va efectua în baza buletinului de identitate, iar a reprezentanților sau deținătorilor nominali – în baza actului legislativ, procurii, contractului sau a actului administrativ.

Cu materialele de pe ordinea de zi acționarii pot lua cunoștință începând cu data de 13.01.2020 la sediul Societății, între orele 9.00-18.00, cu excepția zilelor de odihnă.

Telefon de contact: 0 (22)24-17-16.

“MOLDOVA-TUR” S.A.

Hotărîrile adunării generale extraordinare a acționarilor “MOLDOVA-TUR” S.A. care a avut loc cu prezența acționarilor la 23.12.2019 pe adresa: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 67, et. 4, cvorum 92,3%

PRIN VOTUL MAJORITAR AU FOST APROBATE URMĂTOARELE DECIZII PE CHESTIUNILE DIN ORDINEA DE ZI:

1. S-a aprobat operarea modificărilor și completărilor în Statutul Societății, precum și a împunerii organul executiv al Societății să asigure semnarea, depunerea actelor și înregistrarea modificărilor și completărilor operate în Statutul Societății la Agenția Servicii Publice.
2. S-a aprobat admiterea valorilor mobiliare ale Societății pe piață reglementată gestionată de “Bursa de Valori a Moldovei” S.A.
3. S-a aprobat Codul de guvernanță corporativă a Societății.
4. S-a aprobat Regulamentul Consiliului Societății.
5. S-a aprobat Regulamentul Organului Executiv a Societății.
6. S-a aprobat Regulamentul Comisiei de Cenzori a Societății.
7. S-a aprobat Politica internă a Societății.
8. S-a aprobat autentificarea semnatelor președintelui și secretarului adunării de către Comisiei de Cenzori a Societății.

Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo” S.A.

Anunț cu privire la desfășurarea concursului de selectare a companiilor pentru achiziționarea peliculei „oracal” și a foilor de plastic

Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo” S.A. anunță desfășurarea concursului de selectare a companiilor pentru achiziționarea peliculei „oracal” și a foilor de plastic.

Cerințe față de concurenți: respectarea standardelor de calitate și predarea la timp a producției.

Data limită pentru depunerea ofertelor – 22.01.2020, ora 9.30.

Locul de depunere a ofertelor – orașul Chișinău, str. Ghiocelior nr. 1, C.I.E „Moldexpo” S.A., Pavilionul central, anticamera directorului general.

Participanții la concurs vor depune actele conform condițiilor aprobate de către C.I.E „Moldexpo” S.A., care pot fi solicitate la telefonul: +373-22810413, sau pe e-mailul: cataev@moldexpo.md; persoana de contact: Vladimir Cataev.

Deschiderea ofertelor va avea loc în prezența reprezentanților ofertanților, în data de 22.01.2020, ora 10:00, sediul C.I.E „Moldexpo” S.A., pavilionul central, etajul 2, sala de conferințe.

Organul executiv al S.A. “EV-CUŞLARÎ”

comunică că la data de 27.12.2019 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor, ținută pe adresa: mun. Chișinău

Прогнозы на 2020 год.
Что нас ждет в начале
нового десятилетия?

Модели внешние,
а проблемы
внутренние

2

3

4

В 2019 году доходы бюджета превысили показатель предыдущего года на 3,7 млрд леев

В 2019 году доходы госбюджета превысили доходы 2018 года на 3,762 млрд леев. Таким образом, все обязательства, предусмотренные бюджетом, были выполнены до конца года, а средств на счетах национального публичного бюджета было достаточно для обеспечения всех платежей, начиная с первых часов 2020 года. Об этом сообщил премьер-министр Республики Молдова Ион Кику, передает МОЛДПРЕС.

По его словам, доходы бюджета в прошлом году выросли за счет увеличения на 760 млн леев накоплений Государственной налоговой службы – на 1,486 млрд леев, Таможенной службы – на 1,372 млрд леев и др.

Что касается собственных средств бюджета социального страхования, то они увеличились на 764 млн леев, а по сравнению с первоначально запланированным – почти на 1 млрд леев. Рост был достигнут несмотря на снижение более чем на 17% совокупной доли взносов социального страхования в течение первых трех кварталов 2019 года по сравнению с 2018 годом. И собственные доходы фондов обязательного медицинского страхования увеличились на 673 млн леев.

В то же время поступления в местные бюджеты превысили запланированный показатель на 205 млн леев, а по сравнению с

2018 г. выросли на 51 млн леев. Это несмотря на то, что максимальная ставка подоходного налога физических лиц уменьшилась с 18 до 12%, а индивидуальное личное освобождение увеличилось с 11 940 леев до 24 000 леев в год.

В общей сложности национальный публичный бюджет увеличился по сравнению с прошлым годом более чем на 5,25 млрд леев. По словам премьер-министра, рост за счет налогов составил око-

ло 4 млрд леев, а за счет внешней финансовой помощи – около 1,3 млрд леев.

Глава Правительства отметил и дефицит бюджета, который был запланирован на 2019 год на уровне 6 млрд леев. Премьер-министр отметил, что в конце года этот показатель составил 2,94 млрд леев, а его доля в ВВП – 1,4%, в то время как допустимый предел в еврозоне составляет 3%.

«Абсолютно все обязательства бюджета были выполнены. Задол-

женностей у нас нет. Все обязательства, предусмотренные бюджетом, были выполнены до конца года, а средств на счетах национального публичного бюджета было достаточно для обеспечения всех платежей, начиная с первых часов 2020 года, в том числе зарплаты, пенсии, пособия, а также помочь в размере 700 леев для 600 тысяч граждан», – написал премьер Ион Кику на своей официальной странице в социальной сети.

ВНИМАНИЮ КОМПАНИЙ – СУБЪЕКТОВ ПУБЛИЧНОГО ИНТЕРЕСА!

Оператор Официального механизма накопления информации IP Capital Market сообщает, что механизм накопления информации функционирует по электронному адресу: <http://emitent-msi.market.md>.

Телефоны для справок:
022 221287, 022 229445

Подпишись!

Подпишись на газету Capital Market в любом отделении «Poșta Moldovei» страны или у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
“Editii Periodice” (022) 233740

ПРИГЛАШАЕМ К СОТРУДНИЧЕСТВУ!

Периодическое издание «Capital Market» приглашает к сотрудничеству рекламодателей, рекламные агентства и агентов.

Контактный телефон – 022 22 9445,
email – gt@capital.market.md

Курс валют
на 15.01.2020 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.3897
EUR	1	19.3539
UAH	1	0.7238
RON	1	4.0496
RUB	1	0.2832

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Вниманию читателей!

Газету Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

Прогнозы на 2020 год. Что нас ждет в начале нового десятилетия?

Лей подорожает по отношению к американскому доллару, уровень инфляции вырастет по сравнению с 2019 годом, национальная экономика продолжит рост, хотя и не такими быстрыми темпами, номинальная средняя зарплата по экономике вырастет. Таковы прогнозы Министерства экономики и инфраструктуры на 2020 – 2022 годы.

В зависимости от того, как будет развиваться экономика страны, компаниям и населению будет легче намечать приоритетные цели и планировать инвестиции на 2020 год.

Средний годовой обменный курс – 18,47 лея за доллар. В конце 2019 года официальный обменный курс составил 17,2305 лея за доллар, что ниже отметки в 18,00 леев, прогнозируемой на конец года. Можно ожидать, что курс в этом году будет меньше прогнозируемых 18,47 лея за доллар.

«В 2020 – 2022 гг. ожидается небольшое подорожание национальной валюты. Средний обменный курс лея к доллару будет колебаться между 18,47 и 19,03 лея», – считают в Министерстве финансов.

Министерство рассматривает колебания обменного курса национальной валюты одними из основных угроз, которые могут повлиять на прогнозы.

Официальные данные за последние три года указывают на более чем благоприятную стабильность для тех, кто занимается бизнесом или намерен инвестировать средства, а также для населения. В конце 2017 года обменный курс составлял 17,1 лея, в конце 2018 года – 17,14 лея, а в последние десять дней прошлого года – 17,23 лея за доллар.

Лей удерживает позиции и остается основным источником сбережений в виде банковских вкладов, а также валютой кредитования.

Инфляция – 5,0% в концепции. Инфляция угрожает экономике и доходам. Мы платим больше, когда растут цены. В 2019 году рост цен был заметным, хотя в конце 2018 года наблюдался самый низкий рост цен за последние пять лет – 0,9%. Внешние и внутренние факторы повлияли на рост до 7,1% годовой инфляции в конце ноября, что спрогнозировал Национальный банк (НБМ). Пока нет официальной информации за декабрь, но согласно последнему отчету НБМ об инфляции, «годовая инфляция достигнет максимума в 8,0% в IV квартале 2019 года, после чего будет постоянно снижаться до конца 2020 года и затем стабилизируется на минимальном уровне 4,3% в I и III кварталах 2021 года».

Годовые темпы роста цен на продукты питания сильно возрастут в конце 2019 года, после чего снизятся к концу 2020 года и останутся постоянными в обозримом периоде. Годовые темпы регулируемых цен будут расти относительно медленно, немного возрастут в 2019 году и первой половине 2020 года и снизятся в первом квартале 2021 года. Цены на горючее не изменятся, за исключением ситуации в начале этого года.

По оценкам Минэкономики, среднегодовые потребительские цены вырастут на 5,7% в 2020 году и до 5,0% в 2021 – 2022 гг.

Экономический рост – 3,8%. Внутренний валовый продукт является важным показателем для понимания динамики экономического развития страны. Экономика Молдовы будет расти в 2020 – 2022 гг., согласно официальным прогнозам. На этот период реальный рост ВВП составит 3,8% в год.

Такой рост обусловлен неплохой динамикой в отраслях национальной экономики и соответствует прогнозам роста ВВП, составленным Министерством экономики. Согласно сценарию ведомства, структура ВВП по категориям претерпит изменения: увеличится доля внутренней торговли (с 15,5 до 15,9% от ВВП) и строительства (с 7,8 до 9,4% от ВВП). Эта динамика отражает увеличение внутреннего спроса. Доля промышленности и сельского хозяйства остается в целом стабильной: около 14,5 и соответственно 10% от ВВП. Рост внутреннего спроса обусловлен в основном увеличением инвестиций, что отражено в ВВП. Так, доля брутто-формирования основного капитала увеличится с 24,3% в 2018 году до 26% в 2022 году. Также доля конечного потребления домашних хозяйств в ВВП останется стабильной – 83–84%. Будет наблюдаться качественное улучшение доли внешней торговли в ВВП.

После утверждения Правительством Плана действий на 2020 – 2023 гг. премьер-министр Ион Кику сообщил, что до 2023 года ВВП вырастет на 8,3%. Этот рост отразится и на национальном публичном бюджете. Так, расходы национального публичного бюджета в 2023 году вы-

растут на 56,7%, на образование – на 63,3%, на здравоохранение – на 61,5%, по сравнению с 2019 годом.

Средняя зарплата по экономике – 7953 лея. Номинальная средняя зарплата по экономике сильно выросла за последние шесть лет – с 4610,9 лея в 2015 году до 7953 леев, уровня, который правительство наметило на 2020 год. По прогнозам Минэкономики, среднемесячная номинальная зарплата составит в 2021 году 8619 леев, в 2022 году – 9328 леев. Согласно прогнозам министерства, годовой рост средней заработной платы по экономике составит 8,2–8,7%.

Средняя зарплата по экономике вырастет в 2023 году до 11200 леев, а зарплаты в публичном секторе составят 12700 леев, что на 58,6% больше, чем в 2019 г., прогнозируют в Правительстве.

Надо понимать, что реальные данные за 2020 год будут более или менее отличаться от этих прогнозов. Это нормально, так как оценки обычно делаются на основании динамики внешних и внутренних факторов. Последним примером является рост напряженности между США и Ираком, что привело к подорожанию нефти и отрицательной реакции бирж. К тому же негативная или положительная динамика экономик стран – партнеров Молдовы окажет влияние на внешнюю торговлю и, естественно, уровень экономического роста.

Министерство экономики и инфраструктуры отмечает, например, что реализация прогнозов макроэкономических показателей ведомства может быть нарушена из-за определенных внутренних и внешних угроз, в том числе социально-экономической ситуации в ЕС, Российской Федерации и соседних странах. Речь идет о «вероятном влиянии на экономику Молдовы путем сокращения внешнего спроса, что ведет к снижению экспорта и уровня денежных переводов и далее к снижению промышленного производства, потребления населения и росту безработицы». Другие угрозы связаны с колебаниями обменного курса национальной валюты, неблагоприятными климатическими условиями, которые сложно предугадать. В результате может снизиться объем аграрного производства, при этом «политическая нестабильность отрицательно влияет на экономическую и инвестиционную деятельность, усиливая социальное напряжение и вызывая макроэкономическую нестабильность».

Влад БЕРКУ

AMCHAM MOLDOVA ПРИВЕТСТВУЕТ ПОПРАВКИ К ЗАКОНУ О НЕБАНКОВСКОМ КРЕДИТОВАНИИ

Американская торговая палата в Молдове (AmCham Moldova) положительно оценивает поправки к Закону о небанковском кредитовании.

В беседе с корреспондентом «ИНФОТАГ» заместитель директора AmCham Moldova Адриан Георгиэ отметил, что палата в целом поддерживает предложения Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), разработанные с целью недопущения чрезмерного долгового обременения клиентов небанковских кредитных организаций.

Говоря об инициативе НКФР, которая предполагает ограничить окончательную стоимость краткосрочного кредита, Георгиэ сказал, что подобная тенденция существует в нескольких странах региона.

«К примеру, Еврокомиссия пересматривает Директиву о договорах потребительского кредитования. В принципе, в диалоге с НКФР мы поддержали данную инициативу, отметив в то же время ряд рисков, которые могут повлиять на кредитное предложение. Также мы подчеркнули необходимость исключения некоторых инструментов, которые кредиторы используют для реструктуризации долга по кредиту», – сообщил он.

По его словам, палата рекомендовала включить соответствующие нормы в закон о договорах потребительского кредитования, «чтобы защитить как должников – клиентов небанковских кредитных организаций, так и клиентов коммерческих банков».

Комментируя инициативу обязать небанковские кредитные организации отчитываться перед бюро по кредитным историям, Георгиэ сказал, что «данное предложение одобрено как небанковскими кредитными организациями, так и банковским сектором».

«Поправка позволит институциональным кредиторам более качественно оценивать бенефициара финансирования, что снизит риск чрезмерной задолженности населения, а также повысит качество кредитных портфелей», – считает он.

Говоря о запрете привлекать ресурсы физических лиц в деятельность небанковских кредитных организаций, замдиректора AmCham Moldova отметил, что «легальная возможность заимствования некоторых ресурсов у физических лиц косвенно стимулирует конкуренцию на рынке небанковского кредитования и облегчает доступ к финансированию».

Георгиэ считает, что «ликвидация этого инструмента по крайней мере приведет к снижению темпов развития соответствующей категории небанковских кредитных организаций».

На вопрос о том, какие еще меры следует предпринять для развития сектора небанковского кредитования, Георгиэ сказал, что «государству необходимо выявить все правовые недостатки этого сектора».

«Согласно отчету Всемирного банка «Doing Business 2020», Молдова занимает 48-е место по показателю «Получение кредитов». Хотя это хороший показатель, наши региональные соседи гораздо более конкурентоспособны (Румыния занимает – 25-е место; Украина – 37-е). Поэтому роль государства заключается в выявлении всех правовых недостатков сектора, исправление которых привело бы к более повышенному интересу кредиторов предоставлять финансирование», – заключил специалист.

Справка «ИНФОТАГ»: AmCham Moldova – неправительственная, некоммерческая ассоциация частного бизнеса в РМ. Она входит в сеть из 125 американских торговых палат. AmCham насчитывает 133 члена, представляющих лидеров деловых кругов Молдовы, от крупнейших иностранных инвесторов до малых частных компаний.

AIPA ВОЗОБНОВИЛО ВЫПЛАТУ ФЕРМЕРАМ СУБСИДИЙ ЗА ПРОШЛЫЙ ГОД

Агентство по интервенции и платежам в сельском хозяйстве (AIPA) возобновило выплату субсидий фермерам, которые подали запросы в прошлом году, но не получили финансовое покрытие из-за достижения лимита доступных средств в Национальном фонде развития сельского хозяйства и сельской местности (AIPA).

Как передает «ИНФОТАГ» со ссылкой на данные AIPA, из 7,5 тыс. запросов на рекордную сумму в 1 млрд леев (\$57 млн) в прошлом году только 3,4 тыс. заявок одобрены и получили финансирование в 600 млн леев. Остальная сумма, согласно законодательству, будет выплачена из средств этого года.

Государственный бюджет на 2020 г. предусматривает, что Национальный фонд составляет 1 млрд леев – на 50 млн леев больше, чем в предыдущем году. Кроме того, по 5% средств фонда зарезервировано для предоставления субсидий авансом начинающим фермерам и на финансирование повышения качества жизни в сельской местности.

В Парламенте обсуждалась возможность более значительного увеличения фонда, поскольку из-за задолженности фермерам по прошлым заявкам, в 2020 г. будет доступно всего порядка 200 млн леев.

Модели внешние, а проблемы внутренние

В 2020 году серьезное внимание будет уделяться управлению бюджетом Молдовы, в том числе путем внедрения ряда проектов при финансовой поддержке Европейского союза и Фонда Конрада Аденауэра. Хотя цель этих проектов заключается в овладении новыми подходами к проблемам и их решению, первый этап их внедрения представляет собой скорее что-то вроде обучения общества и вовлеченных акторов. В итоге проект должен предложить модель, которая сможет убедить нас в том, что перемены возможны лишь при условии коллективного участия и желания реализовать их.

Так бывает, и это характерно не только для Республики Молдова, что инициативы приходят из-за рубежа. В основном здесь неважно, откуда они поступают. Главное – достичь намеченных целей. Указанная инициатива будет внедряться до января 2022 года в целях повышения роли и участия гражданского общества на местном уровне в увеличении уровня прозрачности, эффективности и действенности процессов разработки и исполнения бюджетов 25 населенных пунктов страны.

«В рамках проекта предлагается повысить уровень информированности, понимания и мотивации гражданского общества на местном уровне в сфере бюджета. Это предполагает более высокий уровень участия акторов, вовлеченных в анализ местных бюджетов, обсуждение приоритетных целей расходов публичных бюджетов, мониторинг исполнения бюджетов, в частности публичных закупок по крупным инвестиционным проектам. Кроме того, мы предлагаем усовершенствовать навыки населения и гражданского общества через знания, инструменты, которые позволят им более активно участвовать в публичных обсуждениях и будут способствовать эффективному мониторингу публичной политики и местных бюджетов», – отметил исполнительный директор Expert-Grup Адриан Лупушор.

Таким образом, во время работы проекта внимание будет сосредоточено на нескольких целях, среди которых повышение уровня информированности, понимания и мотивации гражданского общества на местном уровне в сфере бюд-

жетных процессов; важность анализа местных бюджетов, обсуждение приоритетов расходования бюджетных средств, мониторинг исполнения бюджетов, в частности публичных закупок по крупным инвестиционным проектам.

Также важно, чтобы население и гражданское общество при помощи знаний и инструментов могли более активно участвовать в публичных обсуждениях и вносить вклад в эффективный мониторинг государственной политики и местных бюджетов.

Все это должно привести к более активному участию населения и гражданского общества в разработке государственной политики, в бюджетных процессах, мониторинге и контроле над ее исполнением.

Недавно Парламент внес ряд поправок, которые позволят увеличить доходы местных бюджетов, что повышает и обязанности контроля над этими средствами.

Очевидно, для достижения намеченных задач необходимо желание местных органов самоуправления. Обязательно нужна полная поддержка государственных учреждений, задействованных в соответствующих сферах.

«В Министерстве финансов уже думают над бюджетной прозрачностью, но по разным причинам ее внедрение затруднено на различных этапах. Именно по этой причине мы очень рады сотрудничеству доноров и местных партнеров, которые готовы двигать вперед процесс бюджетной прозрачности на уровне местных органов самоуправления», – сообщила государственный секретарь Министерства финансов Молдовы Татьяна Иванишина.

Достичь указанных целей станет возможным путем создания местных коалиций – формата, заимствованного из европейской практики, который представляет собой стержень всего проекта. Пять региональных партнеров из пяти районов страны (Север, Центр, Юг, АТО Гагаузия и приднестровский регион) будут ото-

бранны для учреждения 25 местных коалиций, насчитывающих примерно 750 членов местных обществ.

«Хотелось бы, чтобы каждая коалиция состояла примерно из 30 членов, представителей неправительственных организаций, местных активистов и представителей примэрий. По нашим оценкам, до конца проекта около 750 обученных человек будут активно вовлечены в бюджетные процессы на местном уровне. В результате мы надеемся, что более 400 тысяч граждан будут вовлечены в разработку и исполнение бюджетов 25 населенных пунктов Республики Молдова. Сегодня начинается отбор первых 20 населенных пунктов, которые примут участие в проекте и воспользуются его плодами», – отметил исполнительный директор IPRE Юlian Грода.

По некоторым расчетам, конечными бенефициарами проекта станут около 500 тысяч человек, граждан населенных пунктов, где внедряется проект. Иными словами, местные коалиции будут стоять на страже публичных денег, следить, чтобы их не расхищали, и продвигать проекты, которые действительно нужны населенному пункту.

Есть много примеров, когда бюджетные деньги ушли на проекты, выгодные ограниченному числу лиц или тем, кто продвигал групповые интересы. У местной коалиции будет не только право надзора и мониторинга, но и возможность поддержать в приоритетном порядке тот или иной проект.

То есть местные коалиции не претендуют на то, чтобы их эффективность измеряли в доходах, объемах производства и прочем. Бессспорно, что отдача от их деятельности должна заключаться в создании новых или сохранении прежних рабочих мест, в соответствии инфраструктуры ожиданиям жителей, в проверке добросовестности местных властей при управлении средствами.

Константин ОЛЯНИУ

IFAD ПРЕДЛАГАЕТ ФЕРМЕРАМ МОЛОДОВЫ ГРАНТЫ ДО \$200 ТЫС. НА РАЗВИТИЕ ИНФРАСТРУКТУРЫ

Группы экономических агентов из сельской местности Молдовы могут получить финансирование до \$200 тыс. на развитие инфраструктуры в рамках конкурса грантов, объявленного Международным фондом сельскохозяйственного развития (IFAD) ООН. Заявки на участие в конкурсе принимаются до 27 марта.

Как передает «ИНФОТАГ», согласно условиям конкурса, финансирование предоставляется на создание систем орошения (трубопровода, насосной станции и бассейна для хранения воды), строительство и ремонт участков дорог и мостов для обеспечения доступа к сельскохозяйственным и производственным площадям, а также восстановление оросительных прудов или озер.

Проекты по развитию ирригационных сетей должны софинансируются бенефициарами гранта в разме-

ре 15% от стоимости инвестиций, если они участвуют в конкурсе грантов IFAD впервые, 30% – участвовали один раз, 50% – два раза. Половину вклада бенефициаров гранта могут взять на себя местные власти. В случае дорог и мостов, совместное финансирование составляет 50% (не более 35% от вклада местных властей), а прудов и озер для орошения – 10% (до 5% от вклада местных властей).

Финансирование предлагается группам из четырех юридических лиц (малых и средних предприятий, крестьянских хозяйств и групп производителей), которые не менее двух лет занимаются сельским хозяйством или переработкой фермерской продукции, а также все согласны на совместное финансирование инвестиционного проекта. Гранты нацелены на малых и средних производителей, поэтому участниками группы могут быть только те экономические агенты, которые обрабатывают более 100 га собственной или арендованной земли.

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

“FinComBank” S.A.

В соответствии с положениями статьи 521 Закона о деятельности банков №202 от 06.10.2017 г., на основании решений Исполнительного комитета Национального Банка Молдовы №15 от 11.01.2019 г., №187 от 10.07.2019 г. и №283 от 08.11.2019 г., а также решений Правления “FinComBank” S.A. от 05.08.2019 г. (протокол №30), и от 31.12.2019 г. (протокол №66) “FinComBank” S.A. объявляет о начале третьего месяца продажи акций XX эмиссии Банка на регулируемом рынке «как отдельные акции».

УСЛОВИЯ ПРОДАЖИ:

1. Третий месяц продажи акций XX эмиссии “FinComBank” S.A. на регулируемом рынке «как отдельные акции» начинается с 12 января 2020 г. и действует по 11 февраля 2020 г.
2. Начальная цена продажи составляет 199,40 лей за акцию.
3. Выставленные на продажу акции могут быть приобретены в любом количестве, одним или несколькими покупателями, или группой лиц действующих согласованно (потенциальный приобретатель). При приобретении количества акций, составляющего по номинальной стоимости 1% и более от уставного капитала Банка, потенциальному приобретателю до соответствующего приобретения необходимо получить предварительное разрешение Национального Банка Молдовы, на условиях, изложенных в ст. 47 – 49 Закона о деятельности банков №202 от 06.10.2017 г.

ИНФОРМАЦИЯ О “FINCOMBANK” S.A.:

Полное наименование	“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
Сокращенное наименование	“FinComBank” S.A.
Организационно-правовая форма	Акционерное общество
Юридический адрес	MD-2012, ул. А. Пушкин, 26, г. Кишинев, Республика Молдова
IDNO – фискальный код	1002600005347
Дата государственной регистрации	16 мая 2001
Виды деятельности	Банковская деятельность и инвестиционные общества
Уставной капитал	131 544 200 лей MD разделенный на 1 315 442 простых номинальных акций 1 класса с правом голоса. На данный момент 117 653 эмитированных акций составляют казначейские акции, что равно 8,944% от общего количества эмитированных акций

ХАРАКТЕРИСТИКИ АКЦИЙ XX ЭМИССИИ:

Полное наименование эмитента	“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
Тип акций	Простые номинальные акции
Класс акций	I класса
Код ISIN	MD14BFCM1001
Номинальная стоимость одной акции	100 лей MD
Количество акций XX эмиссии первоначально выставленных на продажу	475 478
Права, предоставленные одной акцией	Одна простая номинальная акция, эмитированная Банком, дает право на один голос на общем собрании акционеров, право на получения доли дивидендов и на часть из активов Банка, в случае его ликвидации

Информация, позволяющая инвесторам (потенциальным приобретателям) сделать обоснованную оценку относительно активов и пассивов, финансового положения, прибыльности или убыточности, перспектив Банка, а также сведения о состоянии дел и финансовом положении Банка в последние три года, размещена на web странице Банка www.fincombank.com и на сайте регулируемого рынка.

Дополнительную информацию Вы можете получить по телефонам: 26-98-21; 26-99-40. Правление Банка

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

Издатель:

Instituția Publică Ediția Periodică

CAPITAL MARKET

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель:

Национальная Комиссия

по финансовому рынку

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115. (угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL

BC "VictoriaBank", SA, fil.11, Chișinău, BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".

Статьи, помеченные знаком **✉**, публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

Более 16% молдаван живут на 5,50 доллара в день

Официально молдаване стали жить лучше, только в карманах от такой статистики денег больше не становится. По информации Всемирного банка (ВБ), 16,3% молдаван или почти полмиллиона населения живет на 5,50 доллара в день.

Количество людей, живущих на эту сумму, снизилось после 2000 года, когда началась миграция. Если 19 лет назад 90,3% всего населения жили на 5,50 доллара в день, то спустя 10 лет этот показатель составил уже 28,9%, а в 2015 году – 16,1%. На снижение показателя повлияло и сокращение численности населения с 3,5 млн до 2,7 млн.

Ежемесячный доход этой категории лиц составляет 110 американских долларов. Хуже всего, что речь идет о людях, которые работают и все же живут ниже уровня, определяющего достойную жизнь. В III квартале 2019 года среднемесячная зарплата в бюджетном секторе составила 6456,4 лея (+14,8% по сравнению с III кварталом 2018 года), в реальном секторе – 7726,6 лея (+12,9%).

Бедность в стране распространена неравномерно. Самые высокие доходы получают в Кишиневе, самые низкие – на Юге, менее 2000 леев. В Центре средний уровень дохода составлял 2200 леев, на Севере – 2500 леев. Заработка плата остается основным источником дохода граждан. Около 43,7% всех доходов в стране – это зарплаты, и благосостояние граждан зависит от наличия рабочих мест и уровня зарплат в экономике.

Серьезным источником доходов являются денежные переводы из-за границы. Их доля в общем объеме доходов составляет 15%. В 2019 году переводы в пользу физических лиц Молдовы неуклонно снижались. Статистика Национального банка Молдовы (НБМ) указывает на то, что общая сумма переводов снижается практически каждый месяц, за исключением апреля и сентября. Всего за первые 10 месяцев 2019 года объем переводов снизился на 5% по сравнению с предыдущим годом.

Такое сокращение ощущается на домашних хозяйствах Молдовы, так как их доля в общем бюджете семьи составляет около 15%, а в сельской местности даже 20%. Снижение переводов компенсируется быстрым ростом зарплат примерно на 10% в первой половине 2019 года. Кроме того, ясной картины последствий сокращения переводов для доходов населения пока нет из-за того, что не опубликованы статистические данные Национального бюро статистики.

76% РАБОТНИКОВ ЗАНЯТЫ В ЧАСТНОМ СЕКТОРЕ

По информации Национального бюро статистики (НБС), в третьем квартале 2019 года количество занятого населения Молдовы составляло 948 тысяч человек. Свыше 73% человек занято в частном секторе и 27% – в государственном. Из них 76% получают зарплату, а 88,5% обладают трудовыми договорами, заключенными на неопределенный срок. Статистика по занятому населению, опубликованная НБС в 2019 году, указывает на рост дефицита рабочей силы. Сокращение населения вы-

ражается и в низком предложении на рынке труда, сопряженном с ростом за последние годы спроса со стороны компаний. О разрыве между предложением и спросом в сфере рабочей силы наблюдается и в показателе вакантных рабочих мест. В последнее время число вакансий, зарегистрированных Национальным агентством занятости населения, выросло с 6 тыс. в 2016 году до 12-14 тыс. в 2019 году. Среди основных последствий недостатка рабочей силы отмечается быстрый рост заработной платы, опережающий производительность труда, и также снижение привлекательности страны для зарубежных инвесторов.

«Новый закон об оплате труда, принятый в 2018 году, внедрялся и в 2019 году, привнес определенные положительные элементы, но вопрос справедливости и устойчивости системы оплаты труда в бюджетной сфере остается по-прежнему актуальным. Второй год подряд закон позволяет повышать зарплаты всем работникам бюджетной сферы (на 10% в 2020 году), то есть рост валовой среднемесячной заработной платы с 6524 леев (7953 леев в реальном секторе) до 7437,4 лея (9328 леев в реальном секторе, согласно прогнозу). Сохранение коэффициентов оплаты труда в единой системе оплаты труда не обеспечивает соблюдение принципа справедливости и устойчивости, запланированного изначально.

Надо отметить, что повышение расходов на персонал, намеченное на 2020 год в размере 1,03 миллиарда леев, является одним из самых высоких, наряду с увеличением пенсий и пособий. Несмотря на то, что эти меры не носят предвыборный характер, они вместе со снижением налогов и нынешним политическим дискурсом создают предпосылки для использования их в качестве политических инструментов. Только бюджетная дисциплина и соблюдение бюджетной прозрачности позволят использовать эти ресурсы эффективно и справедливо», – считают эксперты Expert-Grup.

СТАГНАЦИЯ ДОХОДОВ УГРОЖАЕТ БЛАГОСОСТОЯНИЮ НАСЕЛЕНИЯ

В ближайшем будущем на благосостояние населения может оказаться негативное влияние стагнации внешних источников дохода (денежные переводы из-за рубежа), а также внутренних источников.

ЕС И ЕБРР УСИЛЯТ ПОДДЕРЖКУ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В СТРАНАХ ВОСТОЧНОГО ПАРТНЕРСТВА

Евросоюз и Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР) намерены наращивать поддержку малых и средних предприятий (МСП) в странах Восточного партнерства, в том числе в Молдове, при помощи нового финансирования.

Как сообщает «ИНФОТАГ» со ссылкой на сайт Восточного соседства, ЕБРР предоставит с этой целью кредитные займы более чем на 250 млн евро местным финансовым учреждениям для повышения конкурентоспособности бизнеса. Эти кредиты помогут МСП воспользоваться возможностями, созданными Соглашением об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли (DCFTA).

Со своей стороны, ЕС предоставит гранты в размере 67,6 млн евро для поддержки этих инвестиций посредством технической помощи, которая повысит осведомленность о зеленых технологиях с высоким рыночным потенциалом и будет стимулировать субъектов к их внедрению путем предоставления инвестиционных стимулов. ЕС также поддерживает финансирование в местной валюте.

По словам гендиректора Еврокомиссии по переговорам о соседстве и расширении Кристиана Даниэльссона, ЕС горд тем, что оказывает поддержку МСП в рамках Восточного партнерства, делая регион ближе к Евросоюзу через торговые возможности, обеспечивая доступ к финансированию в местной валюте и добиваясь прогресса в зеленой повестке дня вместе со странами-партнерами».

Кредитная линия EU4Business-ЕБРР уже доступна в Молдове, Грузии и Украине, подписавших Соглашение DCFTA. С ее помощью уже оказана поддержка более 250 предприятий.

МИНЭКОНОМИКИ: РЕШЕНИЕ О ПОВЫШЕНИИ ТАРИФОВ НА ПАССАЖИРОПЕРЕВОЗКИ ПЕРЕСМАТРИВАТЬ НЕ БУДУТ

Решение о повышении тарифов на перевозку пассажиров не будут отменять. Как сообщает «ИНФОТАГ», об этом заявил на брифинге в конце минувшей недели министр экономики и инфраструктуры Анатолий Усатый.

Он мотивировал это тем, что соответствующий приказ «не просто увеличивает стоимость проезда для пассажиров, но и предусматривает ряд мер для решения таких серьезных проблем в отрасли, как возраст используемых транспортных единиц, комфорт и безопасность пассажиров, наличие квалифицированных и ответственных водителей».

«Мы не намерены ставить под угрозу безопасность пассажиров из-за политических спекуляций», – подчеркнул Усатый в ответ на требования оппозиции вернуться к прежним тарифам.

По словам министра, транспортные операторы должны привлекать к перевозкам пассажиров наиболее профессиональных и ответственных водителей, а также использовать современные, технически безопасные транспортные средства.

Усатый напомнил о необходимости проверки имеющегося автопарка с 1 февраля до 1 октября для определения уровня комфорта обслуживания пассажиров. Для этого будут организованы по меньшей мере 18 пунктов технического осмотра. Для автобусов класса «комфорт» тариф составит 70 банков за километр, класса «стандарт» – 60 банков.

Как уже сообщало агентство «ИНФОТАГ», решение о повышении тарифов было принято в конце года после нескольких акций протеста транспортников. Минэкономики пошло на это с условием обновления перевозчиками автопарка и повышения качества оказываемых услуг. В настоящее время половина транспортных единиц, осуществляющих пассажироперевозки на регулярных маршрутах, старше 20 лет, а 300 автобусов и микроавтобусов – старше 30 лет.

MOLDOVAGAZ ОБНАРОДОВАЛ ПРИОРИТЕТЫ НА 2020 ГОД

Основной целью АО Moldovagaz в наступившем году должна стать его реорганизация, а также дочерних предприятий путем создания единой распределительной компании и газотранспортных предприятий.

Как сообщила агентству «ИНФОТАГ» пресс-служба предприятия, об этом заявил председатель правления компании Вадим Чебан на расширенном рабочем заседании, на котором были представлены планы деятельности управлений и отделов предприятия на 2020 г.

Чебан отметил, что вторым по важности приоритетом станет разделение операторов транспортной сети в соответствии с Законом о природном газе, предусматривающем обеспечение независимости операторов газотранспортной системы.

Также в связи с созданием и функционированием рынка природного газа и необходимостью его расширения, Moldovagaz будет развивать новые проекты нерегулируемой деятельности. Специальный проект будет направлен на развитие сети автозаправочных станций сжиженным природным газом на всей территории Молдовы.

Чебан призвал оптимизировать бюджеты и инвестиционные планы на 2020 год, а также максимально использовать внутренние резервы по всем направлениям деятельности с целью выполнения планов и повышения эффективности предприятий.

Виктор УРСУ